

Déli Hírlap

Redacția și administrația:
TIMIȘOARA, I. Piața Brătianu No. 3.
Telefon: 28—10

GAZETA MAGHIARILOR
DIN BANAT

Nr. cererii de insc. în Reg. publ. per. 934/1938
Trib. Timișoara
Redactor resp. Dr. VARNAY ELEMÉR

Királyi szavak:

„A falvak kulturális színvonalának emelése alatt én a könnynek és mindennek terjesztését értem, ami szép; de azt is, hogy a földművelők rétegét jobb megélhetéshez segítsük, jobban megérve a szükségességeket és a kötelezettségeket.

Hangsúlyozom a „kötelezettségek“ szót. Az én felfogásomban ugyanis minden polgár ölé sejtjét alkotja az államnak és ezeket a sejtkeket ugyanannak a lelkiéletnek, ugyanazon eszménynek és jöttek felé törő lendületnek kell áthatnia“.

Öfelsége a diákság védnöke

București, november 14. Armand Calinescu nemzeti nevelésügyi miniszter szombaton nyilatkozott az újságíróknak az egyetemi oktatás új rendszeréről és többek között a következő nagyfotosságu kijelentéseket tette:

— A jelenlegi rendszer különös gondot fordít arra, hogy az egyetemi ifjúság a legjobb körülmények között készüljön fel arra a hivatásra, a melyet a jövőben be kell töltenie. Azok az újítások, amelyek a nemzeti nevelésügyi minisztérium új törvénye hozott, már fel is vették ennek az új politikának az előnyeit: az egyetemi ösztöndíjak emelése,

se, az egyetemi oktatás összevonása, a tantárgy felújítása azok az intézkedések, amelyek máris láthatóvá teszik a közoktatás új koncepcióját.

— Ezek azonban csak a kezdetet jelentik és most tanulmányozom az újítások egész sorát, a melyek az egyetemi ifjúság életét hivatottak javítani. A diákokthoz, étkezéket, könyvtárakat, az egyetemi ifjúság sportéletét olyan módon kell megszervezni, hogy az arra érdemes diákok mindazokhoz a kedvezményekhez hozzájussanak, amelyek őket megilletik.

— Törvénytervezet fogok a minisztertanács elé terjeszteni, amely kimondja, hogy a köztisztviselők alkalmazásánál nem juthat többé szerep a személyes összeköttetéseknek, hanem az egyetemi minősítések alapján válogatják össze az ország hivatalnokait. Ilyen módon minden ifjú biztosított kap arra, hogy szorgalma a gyakorlati életben méltó jutalmazásra talál. Sokszor volt alkalom olyan ifjakkal találkozni, akik fényes eredménnyel végezték el tanulmányaikat, mégis állás nélkül maradtak, míg mások — egyéb összeköttetésekkel — kényelmes elhelyezkedéshez jutottak. Ez a helyzet minden tekintetben igazságtalan volt és nem is tartható tovább fenn. Változtatni fogunk ezen s ezenkívül más terveink is vannak az ifjúság támogatására.

— Öfelsége az egyetemi ifjúság legmagasabb támogatója és az ő óhajja, hogy ez a mozgalom minél szélesebb körű legyen.

Utban a király az angol főváros felé

Öfelsége elutazása előtt üzenetet küldött az angol népnek
Fogadtatás a budapesti pályaudvaron

București, november 14. Öfelsége II. Carol király és Mihai trónörökös kíséretükkel vasárnap este 19 óra 50 perckor a mogoșoai pályaudvarról udvari különvonaton elutaztak Londonba. Az elutazás ünnepélyes külsőségek között történt. A pályaudvaron megjelentek

dr. Miron Cristea miniszterelnök vezetésével a kormány tagjai,

az udvartartás, a katonai és polgári méltóságok, valamint a külföldi követek. Az udvari különvonat tizenegy kocsiból állott, ezek között egy teljesen modern berendezésű konyhakocsi és egy postavagon telefon- és távirókészülékkel felszerelve. Ezenkívül több háló- és étkezőkocsi. Az elutazásról a Timpul című fővárosi lap belinográfiai eljárással fényképfelvételeket készített, a melyeket képtávírozás után elküldött Londonba és Párisba, úgyhogy azok már a hétfőn megjelenő angol és francia lapokban napvilágot láttak. A Timpul belinográfiai állomása állandóan összeköttetésben marad a hasonló külföldi állomásokkal, ilyenformán a romániai közönség képeket állandóan láthat a, miként ünneplik az uralkodót Franciaországban és Angliában. Carol király még vasárnap rendeletet irt alá, amely közli, hogy miután bizonyos időre elutazik az országból,

távollétében az összes szükségessé vált közigazgatási intézkedéseket az egyes minisztériumok a minisztertanács elé kötelesek terjeszteni, mert ez gyakorolja a királyi jogokat.

Az uralkodó visszatérte után utólag szentesíti vagy elvetheti ezeket a tett intézkedéseket. Az összes köztisztviselői kinevezéseket vagy elbocsátásokat szintén a minisztertanács végzi, ideiglenes jelleggel.

II. Carol király Öfelsége az elutazása előtt kihallgatáson fogadta a British United Press hírszolgálati ügynökség képviselőjét, akinek a következő nyilatkozatot adta:

— Abban a pillanatban, amidőn fiammal együtt utnak indultok, a béke megerősítése céljából, nagy meglepédesemre szolgál, hogy megszilárdíthatok egy régi baráti viszonyt, amely népem és a nagy brit birodalom között fennáll. Remélem, hogy látogatásom hozzá fog járulni az európai béke fenntartásához, mert ez a román nép ideálja. Örvendek, hogy viszontláthatom kedves rokonaimat Angliában és ismét meglátogatom Londont, azt a nagy várost, amelynek mindenkor vezetőszerepe volt.

Új korszak az angol-román baráti kapcsolatokban

A londoni látogatással kapcsolatban a román közélet kiválóságai megszólaltak és hasábos cikkeikben méltatják a látogatásnak jelentőségét. Ugyancsak bőven foglalkoznak ezzel a nagyarányú és fényes fogadtatással, amelyet Románia uralkodójának rendeznek az angol fővárosban. Ezzel kapcsolatban érdemes megemlíteni az angol sajtó hangját, amely elragadtatva ír II. Carol királyról és a trónörököséről. A Daily Mail kiemeli, hogy Románia uralkodójának londoni látogatása alkalmával több más előkelő vendége is lesz az angol fővárosnak. A Daily Skotch egész lapot szentel a látogatásnak és nagyjából közli azokat a fontosabb kérdéseket, amelyekről tárgyalni fognak. Az angol főváros polgármestere a látogatással kapcsolatban elrendelte, hogy az uralkodó londoni tartózkodása idején a házakat lobogózzák fel. Angol társadalmi körökben hasonlóan élénken foglalkoznak a látogatással. Londoni politikai körökben megállapítják, hogy a látogatás tulajdonképpen új korszak kezdetét jelenti az angol-román baráti kapcsolatokban. Anglia behatóan érdeklődik Kelet-Európa gazdasági és pénzügyi kérdései iránt.

A TUDOMÁNYOS VILÁG A KIRÁLY LÁTOGATÁS JELENTŐSÉGÉRŐL

„II. Carol király Romániát képviseli az angol fővárosban“ — írja Ion Gruia egyetemi tanár. A látogatásra pedig az egész román nép szeretete kíséri el a királyt.

„Ez a látogatás Románia történelmének egyik legkimagaslóbb eseménye. A célja a román-angol kapcsolatok kimélyítése és erős alapokra való helyezése. Angliai hagyományai és az angol nép határtalan szabadság szeretete teszi nagygyá és a román nép ezért vonzódik igaz baráti szeretettel az angol birodalomhoz.“

A román uralkodóház és az angol dinasztia szoros kapcsolatban vannak egymással. A demokratikus rendszer elhagyása és a királyi hatalom kibővítése nem változtat semmit a két ország hagyományos barátságán. A tekintély-kormányok ugyanazt a célt szolgálják, mint a demokratikus rendszer: a közrendet és a belső nyugalmat. A király Londonba utazik, ahol ünnepélyes külsőségek között fogadják. Ez az ünnepély és fény az uralkodón keresztül az országnak is szól. Eppen ezért Öfelsége a megbeszélések folyamán az egész román nép szeretetét is tolmácsolni fogja. Radulescu Motru egyetemi tanár a következő szavakban emlékezik meg az uralkodó londoni látogatásáról:

— Az utóbbi idők váratlan és meglepetésszerű eseményei következtében nemzetünk újabb lényegbevágó kérdéseket áll. Ezeknek a kérdéseknek rendezése királyunk londoni látogatása alkalmával történik. Ritkán adódott elő olyan történelmi pillanat nemzeti életünkben, mint a november 15—18. között lefolyó királylátogatás. Öfelsége az ő nagy bölcsessége által részletesen ismerteti a román nép történelmi szerepét és jövőbeni törekvéseit, hogy ezáltal Románia is hozzájáruljon ahhoz a békehez, amelyet a népek megvalósítani óhajtanak. Az a megoldás, amelyet Londonban hoznak, lényegesen hozzájárul majd Románia további fejlődéséhez, a mely egyúttal a béke megteremtését is jelenti.

Románia Kelet-Európa egyik leggazdagabb országa, így az angol birodalom gazdasági téren is igyekszik kapcsolatát az országgal kibővíteni. A román és az angol nép közötti baráti érzelme és kapcsolat maradéktalanul fennáll és az idők folyamán semmit sem veszített értékéből. A királynak erélye és bölcsessége lényegesen növelte az ország tekintélyét.

AZ URALKODÓ FOGADÁSA A BUDA- PESTI PÁLYAUDVARON

Hétfőn délben 10 órakor haladt át Öfelségre, II. Carol király vonata a magyar fővárosban. Az állomáson Bossy magyarországi román követ, Hiotu tanácsos és Davidescu ezredes, katonai attasé, továbbá Vég a magyar külügyminisztérium nevében és Knox angol követ kormánya nevében üdvözölte az átutazó királyi vendégeket.

„AZ ANGOL NÉP SZERETETTEL VÁRJA ROMÁNIA URALKODÓJÁT”

Az angol sajtó meg mindig hosszú cikkben méltatja Carol király londoni utazásának rendkívüli fontosságát és nagy jelentőségét. A „Daily Express” több hasabot szentel erre a célra és kiemeli a cikkben, hogy Románia uralkodójának londoni tartózkodása alatt több kiváló államférfi érkezik a kontinensről az angol fővárosba. A „román évad” így igen nagyszabásúnak ígérkezik és a gazdag szezon előreláthatólag Carol király és Mihai trónörökös hazajövete után is fog még tartani. A londoni lapok aláhúzzák a királylátogatás eseményének fontosságát és hangsúlyozzák, hogy az egész angol nép nagy szeretettel várja a szigetországba érkező román uralkodót és Mihai trónörökösöt.

Az angol főváros lódmajorja elrendelte, hogy Carol király és fia érkezéskor London összes épületei fel legyenek lobogozva. A polgármester ezzel a figyelemreméltó intézkedéssel is a látogatás nagy jelentőségét akarja kifejezésre juttatni.

Franciaország is nagy fontosságot tulajdonít a dolognak és ezt az is bebizonyította, hogy a nagyobb párisi lapok külön tudósítót küldtek ebből az alkalomból Londonba. A „Paris Soir” Lavalettet, a „Jour” Didier Poulaint küldte ki.

A hétfői angol lapok nagy cikkekben foglalkoznak Románia uralkodójának és trónörökösének londoni látogatásával. Minden újság meleg és méltató hangon ír a királyról és a nagyvadászról. A cikkek között akad egy érdekes jelentés is, amely arról számol be, hogy az uralkodó háromnapos londoni időzése után hazatérőben a németországi Sigmaringenbe látogat el, a hol nagybátyja, Hohenzollern Frigyes herceg, a Hohenzollern-Sigmaringen hercegi ház feje látja vendégül. Frigyes főherceg november 21-én nagyszabású vadászatot rendez a király tiszteletére és ezen

részt vesz Hitler vezér és kancellár, továbbá Göring porosz miniszterelnök is.

Az angol jelentések tudni vélik, hogy II. Carol király németországi tartózkodása alatt nagyobb mennyiségű repülőgéprendelésről tanácskozik majd illetékes német szakemberekkel.

ANGOL LAP ROMÁNIA KÜLPOLITIKAI MAGATARTÁSÁRÓL

A Manchester Guardian című lap hatalmas cikket közöl hétfői számában II. Carol királyról és nagyon eredményes fáradozásairól, amelyekkel az ország belső életét megerősítette.

Ez az ország — írja a lap — Délkelet-Európának talán egyetlen országa, amely valóban független. Az ország királya nagy államférfi és egyike azoknak az uralkodóknak, akik nemcsak uralkodnak, hanem kormányoznak is. Ez pedig nagy szerencse Romániára nézve, amely ország új alkotmányát is királyának köszönheti.

A lap ezután az uralkodó bátor elhatározásáról ír, amellyel magára vállalta a kormányzással járó felelősséget és azokat az áldozatokat, amelyeket az ország békejének és biztonságának érdekében hoztak az alkotmányos és monarchikus rezsim alátámasztására. A sok politikai kísérletezés után a román nép ma megelégedetten szemléli a királyi tekintély megerősödését. Külpolitikai téren II. Carol király beigazolta, hogy a helyzet felismerésében mennyire előrelátó volt, sokkal előrelátóbb, mint szomszédjai. Felállította azokat a sorompókat, amelyek az ország gazdaságának függetlenségét biztosítják. Amíg a körülmények megengedték, Románia legnagyobb támogatója volt Csehszlovákiának és a kisantantnak és hogy Csehszlovákiát csapás érte, az nem Románia hibájából történt. Az uralkodó bölcsességét bizonyítja, hogy visszautasította Lengyelország javaslatát a közös magyar — lengyel határra vonatkozólag. Középeurópa újabb átalakulása Romániát is új problémák elé állította. Politikai és gazdasági veszedelmek fenyegették az országot és az autonóm Ruszinszko megalapítása biztosítja továbbra is a román export szabad útját. II. Carol király Londonban igen sok kérdést fog megbeszélni az angol kormány tagjaival. Románia gazdasági kifejlesztése érdekében szükség lesz Nagybritánia támogatására. Ugyanez áll diplomáciai és gazdasági természetű kérdésekre is. Ha Anglia nem akar lemondani középeurópai összeköttetéséről, úgy ezt meg kell tennie.

Cáfolják a magyar belpolitikai változást

Hír három jobboldali miniszter távozásáról. — Imrédy magyar miniszterelnök nyilatkozata egy olasz nagy lapnak. Keddre várták a döntést, amely elodázódott

Budapest, november 14. A hétfőn reggel megjelent lapok szinte egyetértően a közeljövőben bekövetkező részleges magyar kormányváltásról írnak. Az újságtudósítások szerint

Imrédy Béla miniszterelnök rövidesen átszervezi kormányát,

amelyből három miniszter és pedig Bornemissza iparügyi, Mikecz igazságügyi és Sztranyavszky földművelésügyi miniszter távozik. Állítólag kedden összeül a nemzeti egység pártja tanácskozással és ezen tisztázzák a belpolitikai helyzetet. Az sem kizárt, hogy a várható nagyjelentőségű külpolitikai események következtében a kormány átalakítása eltolódik. Érdekes, hogy a kormányból kilépő három miniszter

a nemzeti egység pártjának ugynevezett szélső jobboldali irányzatához tartoznak.

NINCS VÁLTOZÁS A MAGYAR KÜLPOLITIKÁBAN

Nagyfontosságú nyilatkozatot adott Imrédy Béla miniszterelnök Virginio Gayda ismert olasz újságírónak, a Voce D'Italia főszerkesztőjének. A miniszterelnök nyilatkozatában hangsúlyozta, hogy Magyarország jól tudja, milyen felelősségteljes és kényes szerepet vállaltak a tengelyhatalmak, amikor elfogadták a döntőbírói tisztséget. Ezért hálával tartoznak nemcsak a közvetlenül érdekelt államok, hanem egész Európa is. Magyarország bár áldozatokkal is kellett vállalnia, elfogadta a döntőbíráskodást, amelynek révén lakosainak száma és területe növekedett. Az elmúlt heti események

a magyar külpolitikában semmiféle változást nem hoztak.

A Magyarországgal szembeni ellenszenv a lezajlott válság idején enyhült. Magyarország külpolitikájának alapja változatlanul a Róma—Berlin tengelyre való támaszkodás és legfeljebb az várható, hogy a tengely politikájához való támaszkodás még teljesebbé vált. A bolsevista ellenes harcban az ideológiai felfogás lehetővé teszi a tengelyhatalmakkal való szorosabb együttműködést. Végül a gazdasági szempontokat világította meg a külügyminiszter és leszögezte azt, hogy a magyar termékek elsősorban Olaszországban és Németországban találnak elhelyezést.

ELMARAD A NEMZETI EGYSÉG PÁRTJÁNAK KEDDI ÉRTEKEZLETE

Beavatott hely közlése szerint a hétfő reggeli lapokban megjelent hírek, amelyek szerint a magyar kormányban hamarosan változások állnak be, kizárólag magánkombinációk. A kormányhoz közel álló lapok értesülései szerint egyelőre kedden délután fél 7 óra értekezletre hívták össze a nemzeti egység pártját, hogy Imrédy miniszterelnök nagy beszédben számoljon be a kormány legközelebbi programjáról. A Magyarország című lap szerint azonban a keddi értekezletet elhalasztották.

IMRÉDY ÚJABB KIHALLGATÁSA A MAGYAR KORMÁNYZÓNÁL

Imrédy Béla miniszterelnök hétfőn a délelőtti órákban több, mint fél óra hosszat tartó kihallgatáson jelent meg Horthy Miklós kormányzónál. A kihallgatáson Imrédy Béla az időszzerű kormányzati kérdésekről tett jelentést.

Csehszlovák vizsgálatot indít a nemzeti szerencsétlenség okainak kivizsgálására

Prága, november 14. A kormány elhatározta, hogy a nemzeti szerencsétlenség okainak kétségbevonhatatlan megállapítására bizottságot küld ki. A bizottságnak a következő kérdésekre kell a tényállást tisztáznia:

1. A nemzeti katasztrófa indokait fel kell kutatni és megállapítani, egyes személyeknek milyen szerepük volt a szerencsétlenség felidézésében. Különösen ki kell térni Benes volt közbiztonsági elnök tevékenységének tisztázására.

2. Meg kell állapítani, hogy a régi rezsimben történtek-e súlyos hibák belpolitikai téren. Ha történtek hibák, kik felelősek ezekért.

3. A május—szeptember közötti krízis ideje alatt sorsdöntő szerepet játszó közéleti férfiak, eleget tettek-e kötelességeiknek, nem mutatkoztak-e

egyoldalúságnak és ez az egyoldalúság idézte-e elő a nemzeti szerencsétlenséget?

Politikai körökben nem vitatják, hogy a meginduló vizsgálatnak esetleg súlyos következményei lehetnek. Már eddig is valószínűnek látszik, hogy a felelős tényezők egyike-másika nem vette figyelembe azokat a diplomáciai jelentéseket, amelyek a Prágával barátságos államoknál akkreditált; diplomaták küldöttek Prágába. Így Ossutzky párisi csehszlovák követ jelentéseit és intelmeit sem részesítették figyelembe. Chwalkovsky jelenlegi külügyminiszter, aki Rómában képviselte a csehszlovák kormányt, szintén arról panaszkodott, hogy jelentéseit nem részesítették figyelembe és tanácsait nem követték.

A vizsgálóbizottság három hónap alatt fejezi be munkáját.

A kerületi vasutigazgatóság a jövő év folyamán beköltözik a saját tulajdonát képező Terminus-szálló épületébe

A volt Löffler palotába már vasuti tisztviselők költöztek be

Temesvár, november 14. Az államvasut Temesváron az utóbbi években több nagyobb ingatlan szerzett, amelyeket: most sorra

saját céljaira használni fel.

Igy a vasut tulajdonát képezi a Regüle Ferdinand-köruton levő volt középső Löffler-palota is. Ennek az uccai földszintjén volt üzlethelyiségeit a közel-múltban ismét bérbe adták és azokat több cég foglalta már el. A palotában tizenhat lakás van, amelyeket rendbetrozok és magasabb rangban lévő vasuti tisztviselőknek adtak bérbe. Ezek lakbér fejében a részükre kijáró lakpénzt fizetik, ezenkívül őket terheli a vízdíj, a különböző városi illeték és az adó

A tizenhat vasuti tisztviselő most költözött be a Löffler-palotában levő lakásokba.

Komolyan foglalkozik a vasut vezérigazgatósága a temesvári kerületi vasutigazgatóságnak a jelenlegi és szintén a vasut tulajdonát képező termi-

nus-szállóba való elhelyezésével. A szálloda és a kávéház bérlete még egy évig érvényes ugyan, azonban a vasut módot keres, hogy

az épület kiürítése már a jövő év tavaszán meg történjék.

A jövő hét folyamán érkezik Temesvárra a vezérigazgatóság jogúri osztályának több kiküldötte, hogy erről a kerületi jogúri osztály tagjaival és a bérlelővel tárgyalásokat folytasson. Amennyiben sikerül megegyezést létesíteni, úgy a szállodának a kerületi vasutigazgatóság számára való átalakítása már tavasszal megindul és néhány hónap alatt befejeződik. Úgy tervezik, hogy

a kerületi vasutigazgatóság legközelebb szeptemberben beköltözik saját palotájába.

A volt Fiatska-féle kétemeletes ház, amelyben a kerületi vasutigazgatóság van, a vasut orvosi ambulatóriumává alakítja át.

A németországi terrorhullám erős tiltakozást váltott ki világszerte

Több ezer zsidót vittek Internálótáborba. — Hogyan akarja Göring megszerezni az egy milliárd sarcot. — A francia sajtó megdöbbenő jelentésével a német eseményekről

Berlin, november 14. A világsajtó még mindig oldalakat ír a Németországban lefolyt pogromok és a zsidóság ellen hozott hivatalos jellegű rendelkezésekről. A nagy európai és amerikai lapok csaknem kivétel nélkül elítélik a németországi terrort, amelv a szerencsétlen zsidóság ellen irányul.

A Reuter hírszolgálati ügynökség jelentése szerint a németországi zsidóság körében még mindig a legnagyobb bizonytalanság uralkodik a jövőt illetően. Berlinben

több ezer zsidó polgár tartózkodási helye ismeretlen.

Ezek ugyanis még a pogrom első napján attól való félelmükben, hogy letartóztatják őket, elhagyták lakásaikat. Azóta ismerőseiknél keresnek menedéket és naponta változtatják lakásukat, nehogy a rendőrség emberei megtalálják őket. Számos zsidó a főváros körüli erdőségekben rejtőzött el. A birodalom kisebb helységeiből érkező jelentésekből kitűnik, hogy ezen a helyeken a terror még elviselhetetlenebb volt, mint a nagyobb városokban.

Minden zsidó vagyona tíz százalékát köteles leadni az államnak

Mint ismeretes, a német birodalmi kormány 1 milliárd márká, vagyis mintegy negyven milliárd lejnyi sarcot vetett ki a német zsidóságra. A Reuter ügynökség úgy tudja, hogy a németországi zsidó polgárok

fejenként vagyonuknak tíz százalékát kötelesek büntetésként lefizetni.

Miután a német zsidók vagyona mintegy 8—10 milliárd márkára tehető, a kincstár a Göring által bejelentett egymilliárdhoz feltétlenül hozzá jut. A berlini idegen körök nagy meglepte ez a rendelet. Ezek azt hiszik, hogy a zsidó kézben lévő vagyonok felbecsülése már a közeljövőben megkezdődik, hogy azután megállapíthatók, kinek mennyivel kell hozzájárulni az egymilliárdos büntetéshez. Három esztendővel ezelőtt már készítették ilyen kimutatást a zsidó vagyonokról, amelyeket annak idején 12—20 milliárd márkára becsültek. Ez az összeg azonban 7—10 milliárdra csökkent, miután az ingatlanok és üzletek kényszereladása folytán kerülbelül a felére apadt a zsidó lakosság vagyona. A sarc megfizetésében való részvételre azokat a külföldön élő német állampolgárságra zsidókat is kötelezik, akiknek vagyonát Németországban zárlat alatt tartják. A német zsidókra a pénzbírságot kivül talán még nagyobb büntetés az a rendelet, amely

január 1-től kezdve megtiltja számukra a kereskedelem és ipar üzését.

A helyzetük főleg azért súlyos, mert a többi foglalkozási ágaktól már régebben eltiltották őket.

A Rador román távirati ügynökség jelenti, hogy Danzigban szintén súlyos zsidóellenes kilengések voltak. A nemzeti szocialista érzelmű ifjuság

felgyújtotta a zsidó templomokat és szétromboította a zsidó tulajdonban lévő üzleteket.

Igy szombat éjszaka felgyújtották Danzig Zoppot nevű külvárosának zsidó templomát. Vasárnap éjszaka ugyanerre a sorsra jutott a langfuhri zsinagoga is. Mindkét templom teljesen leégett.

Danzig kereskedő negyedében a zsidó üzletek romokban hevernek.

Több helyen a zsidó fűszerüzletekből elhordott benzinnel és petróleummal gyújtották fel az aruraktárakat.

HA EGY NÉMET FÉRFI HAJASZÁLA MEGGÖRÖBÜL . . .

A német sajtó foglalkozva az utóbbi napok eseményeivel, általában megállapítja, hogy a zsidók ellen hozott megtorló intézkedések túl enyhék. A Völkischer Beobachter többek között ezeket írja: A nemzeti szocializmus nem tűri tovább, hogy a külföldön élő németeket szabad prédának tekintsek. A németek bántalmazásának ellenében és közvetve is súlyos büntetés.

Mindenki tudja, hogy ha egy német férfi hajaszála meggöröbül, az egy 80 millió márkát ér.

Nem tudjuk, hogy hogyan em

Az uccai tüntetések ugyan már megszűntek, a letartóztatások azonban még mindig folynak. Így az elmúlt hét szombatján és vasárnap csak Berlinben

négyezer zsidó vallású személyt vettek őrizetbe.

Sok letartóztatottat egyszerűen áttesznek a határon. A Havas iroda Sturtzelbronnól jelenti, hogy oda 44, míg Roppenweilerbe 13 németországi zsidó menekült érkezett. Ezeket is átvárták a határon. Miután valamennyiüknek segítséget nyújtottak, visszaküldték őket német területre. Frankfurt am Mainban a 18 és 60 év közötti zsidó férfiakat letartóztatták és munkatáborokba vitték.

A legutóbbi események és a kiadott hivatalos rendelkezések következtében számos vállalat elbocsátotta zsidó alkalmazottait. Ezek az emberek most a tél beállta előtt a legkétségbeesettebb helyzetbe jutottak. A kormány felszólította a zsidó hitközségeket, hogy az állásukat veszített emberek segélyezéséről gondoskodjanak.

beremlékezet óta Anglia cselekszi. A párisi gyilkossággal kapcsolatban tisztázódott a zsidóság helyzete. Ahogyan már régebben a politikai életből, most a gazdasági és kulturális életből távolították el őket.

Lehetetlenné vált, hogy német ember egy és ugyanannál a vállalatnál zsidóval működjenek együtt,

főleg akkor, ha az illető felelős.

A Berliner Börsen Zeitung szerint a német kormány drasztikus intézkedései bizonyítják a világnak, hogy Németország nem tűrheti polgárai bántalmazását. A Berliner Lokalanzeiger így ír: Ha bárhol és bármikor zsidó bérenc hozzá mer nyulni német férfihez és csak a hajaszálát görbiti meg, akkor

Francia jelentés szerint Weimarban 146 zsidót agyonvertek

A francia sajtó hétfőn tovább folytatta a németországi események ismertetését. A Le Figaro ezeket írja: Azok a represszáliák, amelyeket Németországban a zsidók ellen alkalmaztak, oly erőszakosak és borzalmasak, hogy

nem maradhat tiltakozás nélkül a közép-kori események felújítása.

A lap berlini tudósítója megállapítja, hogy jól informált helyről szerzett értesülések alapján a Weimar közelében levő buchenwaldi gyűjtőtáborban

146 zsidót agyonvertek.

Berlinben több, mint 20 zsidó lett öngyilkos, hogy elkerülje ezt a sorsot. A külföldi zsidókat is felszólították, hogy hagyják el az ország területét, de ezeknek megengedik, hogy bizonyos összeget magukkal vigyenek. A Figaro bécsi tudósítója jelenti, hogy több, mint ezer zsidó fiatalembert szállítottak el Bécsből a buchenwaldi és mauchauseni foglyótáborokba. Ezek élelmiszereket sem vihettek magukkal, mert a zsidó üzletek zárva vannak és ár-

ujabb megtorló intézkedések következnek.

De az újabb rendszabályok nem lesznek annyira enyhék és méltányosak, mint a jelenlegiek. Németország — fejezi be cikkét a lap — a megtorlásoknak sokkalta súlyosabb módjait is ismeri.

A külföldi véleménye a németországi zsidóüldözésekről nemcsak a sajtó hangjában, hanem a különböző európai és amerikai államférfiak, politikusok és egyesületek nyilvánosságra hozott tiltakozásában mutatkozik meg. Hull amerikai külügyi államtitkár magához kérte Németország washingtoni nagykövétét, akivel 25 percen keresztül tanácskozott. Az államtitkár rámutatott arra, hogy a németországi zsidóellenes intézkedések nagy ellenszenvet váltottak ki az Egyesült Államok területén és bár hivatalos tiltakozásra nem kerülhet sor, mégis kormánya nehéz helyzetbe került az amerikai közvélemény általános felzúdulása következtében. A németországi terror miatt egyébként King James, Utah állam demokrata szenátora indítványozta a szenátusban, hogy

az Egyesült Államok szakítsa meg a diplomáciai viszonyt Németországgal.

Az angol fővárosból jelenti, hogy a londoni német nagykövetség épülete előtt vasárnap este szabású németellenes tüntetések voltak. A hétfő reggeli lapok azt írják, hogy az angol kormány a közzé napokban jegyzéket intéz Németországhoz az ottani zsidóság ellen hozott intézkedések miatt. Néhány lap azt állítja, hogy az angol kormány a francia és amerikai kormányokkal együtt közös lépést akar tenni Berlinben.

KATOLIKUS ELLENES TÜNTETÉS MÜNCHENBEN

Gaensedorfban a nemzeti szocialisták nagygyűlést rendeztek, amelyen az alsóausztriai kerületi főnökség megbízottja bejelentette, hogy a zsidó kérdés rendezése után hasonló szellemben kívánják rendezni a katolikusok helyzetét is.

Vasárnap este a Szűz Mária szobor előtt a római katolikusok egyházi szertartást akartak rendezni, de

a tüntetők megakadályozták ezt és megtámadták a hívőket.

A rendőrség a támadók közül kettőt letartóztatott és felszólította a vallásos tömegeket, hogy oszlojnoszt. Később a tüntetők ismét összegyűltek és elpusztították azokat a díszítéseket, amelyeket a szobron helyeztek el és elvitték a gyertyákat és a kegyzsereket. Ez alkalommal a rendőrség már nem avatkozott be.

Francia jelentés szerint Weimarban 146 zsidót agyonvertek

jáktól nem vásárolhatnak. Attól lehet tartani, hogy a bécsi zsidóság sem élemezheti magát sokáig, ha tartalékai kifogynak.

A L'Humanité biztosra veszi, hogy

a németországi eseményeknek erős visszhangja támad az egész világon,

mert kinyílik azoknak is a szeme, akik eddig nem számoltak a valósággal.

A La Republique megállapítja: Nincsen olyan ország, amelynek közvéleménye ne háborodott volna fel a németországi események miatt. Anglia, Franciaország és Németország közölkése három nap óta meghiusultnak tekinthető és nem leplezhető az a tény, hogy az angol és francia miniszterek párisi találkozása alkalmával fokozottabb nehézségekkel kell majd megküzdenni.

Hoover volt köztársasági elnök felhívást intézett az Egyesült Államok protestáns egyházainak szövetségi tanácsához és ebben felháborodva ítélte el a Németországban folyó zsidóüldözéseket.

Halálos végű verekedés a kártyavesztés miatt

Temesvár, november 14. A késő éjszakai órákban halálos kimenetelű verekedés volt Ciorogariu Nicolae, 34 éves, frateliai napzamos háza előtt. A verekedés során Ciorogariu Nicolae késszurásokkal megsebesítette Flauder Géza 41 éves asztalost, Engrich Antal 28 éves és Engrich Ferenc 21 éves szövöket. A legsúlyosabb sebet Engrich Antal kapta, aki a hátán sebesült meg és a kórházba való szállítása után néhány órával meghalt. Engrich Ferenc a fején és karján sebesült meg, míg Flauder Gézát a hátán érték a szurások. Mindkettőt súlyos sérülésekkel kórházba szállították. A csendőrség Ciorogariut őrizetbe vette és megindította a nyomozást, hogy a verekedés körülményeit

tisztázza. Az eddigi megállapítások szerint Ciorogariu szombaton este az egyik korcsmában kártyázott és háromszáz leit vesztett. Kártyázás közben szóváltása támadt a korcsmában tartózkodó Flauder Gézával, akinek egy poharat vágott a fejéhez. Flauder később az uccán felelősségre vonta az inzultusért Ciorogariut, amire ez késsével megszurta Flauder Géza asztalost, aki akkor visszament a korcsmába. Ott közölte a történeteket az Engrich-testvérekkel és most mindhárman Ciorogariu lakásához indultak. Nyilván be akartak hatolni Ciorogariu lakásába, aki azonban veszélyes késszurásokkal fogadta őket.

Amerikában harminckétezer feltaláló közül husz milliomos lett

Egyre fokozódik a „feltaláló láz”. — A washingtoni szabadalmi hivatal vezérigazgatójának nyilatkozata

Budapest, november 14. Mr. Frederick J. Western, a washingtoni szabadalmi hivatal vezérigazgatója, minden évben látogatást tesz Európában. Ilyenkor áthozza a tengeren nagy, fekete turakocsiját is, hogy az utolsó tizenkét hónap leghíresebb európai feltalálóit felkereshesse. Mr. Frederick J. Western a „szabadalmak világában” a legjáratosabb szakember, ismeri az összes találmányokat, ő az, aki a legegyszerűbb szabadalomból is, ha az értékes, azonnal pénzt tud csinálni. Ő a feltalálók „reménysege!” Csak hogy Mr. Frederick J. Western úgy Amerikában, mint Európában rangrejtve utazik, mire jelenléte híre megy, már egy másik metropolitán tárgyalt és vizsgált.

Ha gépkocsijával baj nem történik, talán Budapesten se tudunk volna vele beszélni. Így azonban sikerült az interjú.

*

— Mr. Western, Washingtonból? — kérdem. De mingyárt meg is jegyzem: Nem vagyok mérnök, nincs szabadalmam, csak egy kis beszélgetést kérek! Egy-két érdekes adatot Amerika, illetve a világ feltalálóiról...

— A feltalálók valamennyi földrészen, valamennyi országban lázasan dolgoznak — válaszolja Mr. Western. — A szabadalmi hivataloknak mindig több és több lesz a dolgom. Érdekes képet nyújt például az 1937. év „szabadalmi eredménye”.

Amerikában 1937-ben 77.000, Németországban 65.000, Angliában 48.000, Oroszországban 48 ezer, Olaszországban 42.000, Franciaországban 32.000 újadományt szabadalmaztak.

Ezek az úgynevezett „feltaláló” országok! Valamikor Japán is ezek közé az országok közé tartozott. Japánban azonban 1937-ben csak tizennégyezer feltaláló akadt... Az érdekesebb kérdés azonban tulajdonképpen az volna, hogy az új találmányok gyakorlatilag milyen haszonnal járnak?

— A hetvenhét ezer amerikai találmányból harminckétezer került 1937-ben forgalomba, a hatvanöt ezer német találmányból pedig harmincezer lehet értékesíteni. A „végeredményt” ma még természetesen nem ismerik, de „eredményről” máris lehet beszélni.

Amerikában például a forgalomba került harminckétezer szabadalom közül husz feltaláló milliomos lett!

Általában azonban a szencziós és azonnali milliós dollárokat jelentő találmányok száma rohamosan csökken. Sőt, mindig több és több nagyon szegény feltalálót ismerünk. A baj az, hogy egyrészt már majdnem „mindent” feltaláltak az emeerek, másrészt a szabadalmak sorsa nagyon kétséges, mert nagyon sok országban az úgynevezett „szabadalomvédelem” rosszul működik.

— Az amerikai feltalálók elsősorban a közgazdasági életben és a közforgalom terén érnek el kitűnő eredményeket, másodsorban a lakáskultúra és a háztartás modernizálásával foglalkoznak. Németországban is a legtöbb szabadalom a lakáskultúra és a háztartás modernizálásáról szól. Rengeteg mechanikus szerkezetet találnak fel, a „törhetetlen” és „elronthatalan” játékok terén, például Nürnberg és környéke csakugy ontja a találmányokat. Az angol feltalálók különösen a motorok és a turbinák terén tűnnek fel.

— A nevesebb találmányokat felsorolni nehéz volna.

A robot-ember és a robot-pilóta áll 1937-ben a találmányok élén.

Csodálatos automaták születtek. A kép-telefon és a hangos-film terén is óriási versengés folyik a feltalálók között. Nagyon sok találmány csak a föld felett, nagyon sok pedig csak a föld alatt használható. Kik a feltalálók? Elsősorban mérnökök vagy szakmunkások. Amerikában nagyon sok kereskedő is szerepel a feltalálók között. Dániában az orvosok, Franciaországban pedig általában a szabadpályakon élők állnak a feltalálók serege élén. A korak? Nehéz kérdés! A legtöbb feltaláló 30—45 éves.

Ismerék azonban három olyan amerikai feltalálót is, akik 1937-ben még tizenkétévesek sem voltak.

Az oroszoknak is van egy kilenc- és egy tízéves feltalálójuk. Viszont egy amerikai orvos 104 éves korában tizenkét találmányát szabadalmaztatta Washingtonban. Orvos-technikai tárgyú találmányok voltak. Az egyiket egy nagy amerikai műszergyár

ötszáz ezer dollárért vette meg a százégyéves orvos-tól!

— És a nők? — kértem végül.

— A feltalálók között nagyon kevés hölgy szerepel — hangzik a válasz. — Jelentős női feltaláló alig van. Csodálatos, hogy a legjobb női gumifűzőt, a legsikeresebb hajápoló- és festőszerket, valamint a bőrápolásnak szinte valamennyi „orvosságát” — nem nők, hanem férfiak találták fel.

— Tudja, olyan nagy a feltaláló-láz ma a vi-

A hálátlan fogadott leány sokmillióos hagyatéka

Eszlendőkön át keresték a 90 millió frank örököseit. Mesebeli vagyon fantasztikus regénye

Páris, november 14. Csodálatos örökség történetéről beszélnek Belgiumban. Ezúttal nem bonyolult leszármazási táblázatok összeállítása körüli nehézségek okozták az örökségi ügy érdekességét, hanem

a szerencse, amely egy földhöz ragadt szegény földműves családot ért.

Az illetékesség tekintetében tulajdonképpen már nincsen vita, eldöntöttnek tekinthető, hogy a szegény flamand család minden nehézség nélkül kézhez kapja azt a

több mint kilencven millió francia frankot kitévő örökséget,

amely jelenleg egy londoni pénzintézet trezorjában várja átvételét.

Fokozza a rendkívüli ügy érdekességét az is, hogy a szerencsés örökösök egy lépést sem tettek az örökség megszerzése érdekében, arról már csak akkor értesültek, amikor hivatalos értesítést kaptak Angliából, hogy őket illeti a mesés vagyon.

Az óriási vagyont — amint azt a Paris-soir közli — egy belga asszony hagyta hátra, még pedig harminc évvel ezelőtt.

A vagyon részben készpénzben Londonban fekszik, részben pedig Franciaországban lévő földbirtokokból áll.

Éveken át hiába keresték az elhunyt asszonyt az örököseit. Közvetlen hozzátartozója nem volt és hosszú éveken át a hatóságok nem is tudtak olyan nyomra bukkanni, amelyen elindulva kinyomozhaták volna a törvényes örököseit. Néhány évvel ezelőtt újabb nyomozás indult az örökösök után és most sikerült megállapítani a duszgazdag belga asszony örököseinek kilétét.

Az asszony származásának felderítése regénybe illő történetet tárt fel.

A duszgazdagon elhunyt asszonyt nyolcvan évvel ezelőtt Dised belga város mellett

találta meg egy szegény parasztasszony az országútán.

A parasztasszony, Dethier-Merckens földműves felesége a ruhátlan, kiéhezett, néhány hónapos gyermeket hazavitte Kagevinne község mellett lévő tanyájukra és miután a gyerekért senki sem jelentkezett, a földműves és felesége elhatározta, hogy

a kisleányt örökbe fogadják.

Az örökbefogadott kisleány, aki szintén felvette a Dethier nevet, husz évig élt a szegény parasztcsalád házában, ahol gyönyörű, fiatal leánnyá serdült. Husz éves korában férjhezment és elhagyta Belgiumot. Az ő a Dethier-család, amely szeretettel, odaadással nevelte a kisleányt, semmit sem hallott róla. A hálátlan leány nem törődött többé nevelőszüleiével, nem értesítette őket sorsa fordulatairól, pedig sok érdekes hírt közölhett volna változatos életéről és módja lett volna meghálálni nevelőszülei jóságát is. A kis flamand tanyán nevelkedett leány ugyanis házassága révén

csodálatos kárriert csinált.

Kitűnő üzletasszonynak bizonyult és telekspekulációk révén óriási vagyont szerzett. Üzleteit első-

lágion — fejezte be Mr. Western az érdekes beszélgetést —, hogy 1937-ben százhetvenhat, minden részletében teljesen egyforma olyan találmány volt, a melyet különböző országokban, különböző személyek, egymás tudta nélkül és szinte ugyanabban az időben mutattak be szabadalmazásra...

sorban Franciaországban bonyolította le és itt számos földterület maradt tulajdonában, amikor harminc évvel ezelőtt Londonban meghalt. Egy londoni pénzintézetben nagyszegű készpénzt is hagyott hátra és

vagyonát kilencvenhárom millió francia frankra becsülték.

Három évtized után most végre sikerült kinyomozni a duszgazdag asszony örököseit a belgiumi Dethier-család tagjainak személyében. A Dethier-család egyik tagja, aki Hasselt városában él, értesítést kapott, hogy a Dethier-család rövidesen megkapja az óriási örökséget. A családot már felkereste egy anversi közjegyző és hivatalosan is közölte velük az örökség hírére. A Dethier-családnak jelenleg harminckét tagja van, akik majdnem kivétel nélkül ugyanazon a kis tanyán élnek, ahonnan hatvan évvel ezelőtt az örökbe fogadott kisleány eltávozott. A földhözragadt, szegény család az örökség hírére kölcsönt vett fel és megbízottat küldenek Londonba, hogy az örökség átvételének ügyét letárgyalják az angol hatóságokkal. Az óriási örökséget azzal az indokolással kapja a flamand parasztcsalád, hogy a harminc évvel ezelőtt elhunyt örökhagyónak vérszerinti leszármazottai nincsenek, tehát azokat illeti az örökség, akiknek családnévét viselte.

Egyszerű számtani művelet!

$$1 \times 16 = 16$$

$$2 \times 10 = 20$$

$$3 \times 12 = 36$$

Összesen
72 oldalon jelenik meg
hetenkint a

Déli Hírlap

a bántási magyarság lapja

Előfizetési ára nyugdíjasoknak, lelkészeknek és tisztviselőknek

havi 60 lei

Kérjen mutatványszámot!

Timisoara

I. Piața I. C. Brătianu 3. Telefon: 28—10.

Tragédia a hegyek között...

Sinaia környékén, fenn a magasban, ember nem járta helyen fekiút Papaná kapitány. Sűrű hóhelynek takarták be és a halál már ott settenkedett körülötte. A halál előrelődött hirtelen letelepedett lilára színeződött szája, megmerevedett kezére és lábára. A hegy készül magához ölelni örökre a levegő és a tenger szerelmét, aki a nagy Óceánról álmódott és eljött meghalni Sinaia fehér csendjébe. Papaná kapitány tragédiája nagyon megindító és fájóan megható. Az ember elkeseredett harca és csalódása, reménye és elbukása mutatkozik meg benne.

*

Amikor néhány év előtt mint különös láz sepegt végig Európán és Amerikán az Óceán átrepülése, minden pilóta lelkében kicsirázott a vágy: átszeli a tengert a régi és az új világ között. Megjavítani a rekordot, megmutatni, hogy a csúcsteljesítményben nincsen megállás, hogy az ember ura tud lenni a természetnek.

Természetes, hogy a nagy nemzetek fiai mellett a kis nemzetek fiai is keresték-kutatták a merész lehetőségeket. Talán sikerült egy ismeretlen pilótának tulszárnyalnia Lindberghet, Balbot, Willey Postot, Endreszt, meg a többi. Meg lehet érteni ezt az igyekezetet és önéreztet. Mindenki szeretne híres lenni, mindenki örül, ha ünneplik, ha hőst látnak benne. Bizonyára ez fűtötte Papaná kapitányt is, aki sok álmatlan éjszaka és színes vízió után kialakította önmagában az elhatározást, hogy átrepül az Óceánt. Helyesebben Newyorkból Bucurestibe repül. A mai modern korban azonban a hősiességhez nem elég egyedül az akarat. Ugyanugy pénz kell hozzá, mint a kevésbé hős, vagy — mondjuk — a gyáva vállalkozásokhoz. Sokba kerül az olyan erős repülőgépeknek a megépítése, amely huszonegy óráig egyfolytában a levegőben leat és megbirkózhatik a viharokkal. Üzletemberek ilyesmire nem adnak pénzt, mert a tenger átrepülése csak sportteljesítmény, esetleg nemzeti dicsőség, de semmiképpen sem üzlet. A pilóta kap babérkoszorút, magas kitüntetést, az újságok oldalas cikkeket írnak róla, egyesületek dísztagnak választják, rádióelőadásra kérik fel, lassan elfelejtik, napirendre térnek felette. A vállalkozók, akik rendszerint óvatossá és hasznos szerető emberek, azért nem adnak néhány milliót, hogy a pilótát ünnepejék. Ilyen lelkes mecenások napjainkban már nincsenek. Papaná kapitány azonban szívós és kemény katona. Sikertől meggyőződés az Aero Klubot, amely nem részvénytársaság, hanem a repülést elősegítő egyesület, hogy finanszírozza útját. Kapott néhány milliót, áthajózott Newyorkba és nekilátott terve megvalósításához. Sokáig nem hallottak róla. Elnyelték a felhőkarcolók, elveszett a hétmillió város emberrengetegében. Newyorkban az emberek állandóan rohannak és közömbösen rohantak el Papaná kapitány mellett is.

*

Hosszu idő után rövid, szűkszavú táviratot küldöttek Európába a nagy hírszolgálati ügynökségek. Papaná kapitány startolt, de startja rosszul sikerült és leszállani kényserült. Mások, nyugalmasabb időkben a Reuter és Havas talán hosszabban és bővebben foglalkozott volna az eseménnyel, de az első kísérletek alkalmával Spanyolországban égig csanott a polgárháború lángja és ezt az eseményt fontosabbnak tartották, mint egy szegény repülőtiszt balszerencsésjét. A második sikertelen kísérlet összeesett a japán-kínai háború borzalmával és Papaná senki sem figyelt fel. Azután Hitler új történelmet csinált Európában és miután a térkép átraizolása nem történt néma csendben, sőt inkább nagy lármával és rettegéssel, ez a zaj is túlharagolta Papaná repülőgépeinek katonaságát. Ez a szegény katonasághoz rossz időt választott. Egyik kísérlet a másik után balul ütött ki. Amikor már minden nagyvesszenen elő volt készítve, kiderült, hogy az időjárás volt kedvezőtlen és el kellett halasztani az utat. Másik jól előkészített utnál a propeller tört el, a harmadiknál a motor mondta fel a szolgálatot. Már sikerült elérnie a tengerpartot, néhány száz kilométert baj nélkül maga mögött hagyott, amikor ismét közbejött valami és megint csak le kellett szállnia a felhőkől a földre. Amerika rideg ország. Ott csak az eredménynek van sikere. Aki nem tud valamit felmutatni, azzal nem törődnek. Így járt Papaná kapitány is. Utóbb a lakok már tudomást sem vettek róla. Legutolsó kísérlete sorá. Miámiig, a milliárdosok nyaralóhelyéig jutott el. Itt már feléje ítergetett a tenger, mint valami új igéret földje, de miként Józsuá, ő sem juthatott el oda. Megállt a parton, nézte a kékes-zöldes végtelen vizet, amely ezer titkot és veszedelmet rejtget, nézte a hullámok örök

ITT ELECTRON

a Bánság legnagyobb rádiószaküzlete beszél:
az idei szezon meglepetése a

RADIO HELIUM

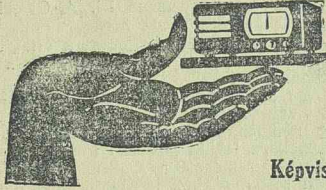
Tökéletes hangszin, hangező, szelektivitás, rövid hullámu vétel!

Nincsenek ügynökeink
ezért alacsony áraink vannak.

10 havi részletfizetésre:

Lei	5.700.—	2×1	hálózati normál
"	6.600.—	3×1	"
"	9.900.—	4×1	" super
"	18.000.—	6×4	" gramophonos super
"	4.800.—	telepes	3 B. Normal
"	9.000.—	telepes	4 B. super

10%
készpénz-
engedmény

Viszonteladókknak új árlap!

Bánsági képviselő:

ELECTRON

Piața Bratianu

Telefon 22-29

Képviseleteink: Körting, Blaupunkt, Eumig, Helium

Ötven embert tartóztattak le Hitler elleni merénylet terv előkészítése miatt

PARIS, november 14. A Figaro jelentése szerint a berlini ügyészség jelenleg egy Hitler élete ellen irányuló összeesküvés bonolyut szálait bogozza. A lap értesítése szerint a vádlottak között van a nemzeti szocialista körökből jólismert Ernst Meikisch és még 20 vezetőállású fér-

fi. Mintegy 50 személy van ezenkívül belekeverve az összeesküvésbe. Eddig 200 tanut hallgattak ki. A Figaro cikkirójának véleménye szerint az összeesküvőkre szinte kivétel nélkül halálos ítélet vár.

nyugtalan játékát és könnyek pergették le barázdás arcán. Azután jött valami, ami betetőzte a kapitány tragédiáját. Felesége, aki a küzdelmekben mellette állott, aki vigasztalta és bátorította, meghalt. Ez végképpen megtörte a kapitányt. Összeroppant, hajóra szállott és hazajött az öreg Európába.

Nem úgy jött, mint ahogy remélte. Sasszárnyakon, győztesen, diadalmasan, modern hősként, aki legyőzte a tengert. Szerényen húzódt meg a gőzhajó egyik fülkéjében, nem volt több, mint egyszerű, névtelen utas, egy szám a névsorban. Idehaza sem várta ujjongó tömeg, riporterhad, barátok és tisztelők sorfala. Szárnyaszegtetten, fáradtan, keserűen hagyta el a hajót és igyekezett fájdalommal eltűnni a szürkeségben. Meg kell érteni ezt a tragédiát. Nemcsak egy egyesület, hanem az egész repülés, sőt az egész ország bízott benne, milliókat bocsátottak rendelkezésére és ő nem tudott ezért a nagy reménykedésért semmit sem adni. Hiába minden, itthon is ugyanolyanok az emberek, mint odaát: csak a siker imponál nekik. Nem keresnek okokat, nem fogadnak el magyarázatot, nincsenek tekintettel semmire. Ha sikerül, hős, ha nem sikerül, bukott ember. Kerülte a társaságot, elbujt az emberek elől, nem akart látni senkit, irtózott a felvilágosításoktól. Mit mondjon, mivel térjen ki a kínzó kérdések elől, hogyan tegye érthetővé, hogy a tengert még mindig nem győzte le az ember. Hogy hiába repülték át előtte mások az Óceánt, azért a természet még mindig ur mindenek felett és hogy hateraz kilométert egyfolytában repülni szinte hihetetlen teljesítmény. Senki se értené meg, mindenki csak a sikertelenségét vetné szemére. Papaná kapitány elmenekült az emberek elől a hegyekbe.

*

Hogy mi forrt, égett, vergődött a pilóta szívében, azt nem tudhatjuk, csak sejtethetjük. Ott hagyta Amerikában a reményeit, a hírnevét és a feleségét. Áthozta Európába a csalódásait, a feléje hömpölygő bizonytalanságot és összetört karrierjét. Önmagával viaskodott, szörnyű érzések tépték, marcangolták és tudjuk, hogy ilyen állapotban a kéz könnyen markolja meg a mérgepharagot. Papaná kapitány feledést keresett és megtalálta az alattóban, amely nemcsak a

Nagy gyógyáru laboratórium keres orvos-propagandistákat

akik perfektek a román, magyar és német nyelvben. Ajánlatokat „S. 308” jelige alatt
RUDOLF MOSSE hirdetési iroda továbbbit.
Bucuresti, Bulevardul Bratianu 22. sz.

felzaklatott idegeket csendesíti el, hanem elpihenteti örökre az embert. Elgyötört teste, a melyet akkor már elzsongított a jótékony méreg, felkapaszkodott Sinaia havas rengetegébe. Hogy miért éppen ide, az talán sohasem fog kiderülni. Ugy gondolta, hogy itt nem találhat rá, hogy a fehér hó jól elrejei. Órákig barangolt a havas utakon, a fehérbe öltözött erdőken, mig azután elálmósodott és lepihent. A többi tudjuk. Véletlenül arra vetődő kirándulók megtalálták a mozdulatlan és félig megfagyott testet és katonák lehozták a magasból a civilizációba. Most orvosok fáradoznak, hogy megmentésük és visszahuzzák a halál meggyéjéből az életbe. Talán sikerül talpra állítani a kemény katonaszervezetet, de a meghasonlott lelket nem gyógyíthatják meg. Ez örökké beteg marad.

*

Papaná kapitány tragédiája, mélységes emberi tragédia. Sajnálja mindenki, mint ahogy sajnáltuk annak idején Nungessert, Collyt és Amelie Erhardt asszonyt, akiket lesodort a magasból a szélvihar, hogy átadja a zöld tengernek zsákmányát. Papaná kapitányt a csalódás vihara sodorta a sinaiai fehér hegyekbe. Erőtlen vigasztalásul még mindig megmarad ez örök tanulság, hogy az ember éppen csak, hogy belenézhetett az isteni titokba, de megfejteti azt sohasem fogja. A fékezhetetlen tenger feletti hatalmat az Isten megtartotta saját magának. Amint azt Papaná kapitány tragédiája és sok más szomorú tragédia bizonyítja...

K. S.

Négyszázötven milliárd leibe került a béke Európának

A bankjegyforgalom csúcspontját Németország érte el

Páris, november 14. Hogy a háború pénzbe, még hozzá sok pénzbe kerül, azt már Montecucoli bölcs kijelentése óta tudjuk, de hogy a béke mekkora összegeket emésztett fel a legutóbbi világesemények során, azt csak most kezdjük megatunni, mikor a közvetlen veszély elmúltával ráérünk errenézve számításokat eszközölni. Költségvetési adatok még nincsenek, de

feltétlenül jellemző adat a bankjegyforgalom megduzzadása,

amit a becslés alapján el lehet fogadni.

A múlt év őszenek bankjegyforgalmát célszerű egybevetni az ideivel. Ezen az alapon megállapítható, hogy általában a

szeptember vége volt a csúcspont.

különösképpen a feszültség éppen Csehszlovákiában már a hó közepén beállott s a vége felé ellanyhult.

Legnagyobb fokozódás Németországban mutatkozott 71.5%-kal,

de még a semleges államok, mint Svájc és Hollandia is 36-40%-kal kényszerültek bankjegyforgalmukat fokozni. Az azóta eltelt idő, október első hetei, amennyire a rendelkezésre álló adatokból látszik, még nem hozta meg a teljes kibontakozást, mert a forgalom lepadása sokkal lassabban megy végbe, mint megduzzadása.

Hogy az emelkedés indító okait jobban megérthessük, fel kell idéznünk a politikai élet eseményeinek menetét.

Szeptember 15: Hitler és Chamberlain tárgyalása Berchtesgadenben; szeptember 22: Hitler és Chamberlain tárgyalása Godesbergben; szeptember 26: Hitler beszéde a berlini sportpályán; szeptember 27: az angol hajóhad morgósítása; szeptember 28: az angol alsóház ülése, a négyhatalmi tanácskozás bejelentése; szeptember 29: négyhatalmi tanácskozás Münchenben; szeptember 30: a megegyezés aláírása és köztudomásúvá válása; október 7: a népszavazásról való lemondás a Szudétavidéken; október 10: tárgyalások kezdete Komáromban.

Ha már most arra vonatkozólag akarunk hozzáférhető képet nyerni, hogy

mekkora pénzüsszeget jelentett valójában a mozgósítás, tárgyalás és a velezáró nyugtalanság a világnak,

akkor legcélszerűbb összeadni a bankjegyforgalom többletét, a valóság kezdeti és csúcspontja közti: jelentkező különbözetet.

Ez összességében a következő tételekből alakul:

25.363 millió francia frank, 1.880.2 millió R. márka, 1.221.0 millió csehszlovák, 22.2 angol font, 466.1 millió lengyel zloty, 393.0 millió dinár, 202.0 millió holland forint, 479.5 millió svájci frank.

A kötött devizagazdálkodás lehetetlenné teszi, hogy ezeket az összegeket pontos számítással hozzuk közös nevezőre. Ha a vásárlóértéket vesszük alapul, nem járunk messze a 300 milliárd leitől.

Vegyük most még figyelembe, hogy a fen-

Harry Baur autogramot osztogat...

Bucuresti, november 14. A Galerie Lafayette kirakataiban öles betűk hirdetik, hogy kedden d. u. 5-7 óra között, Harry Baur, a világhírű moziszínész autogramokat fog osztogatni a nagyáruház bonbonniéréjében.

Ez a bonbonniére fenn van az 5-ik emeleten, lift viszi föl az embert. A liftnél sorba kell állni, még hétköznap is. Harry Kock híres „amerikai” jazzzenekara (mind pestiek) hangversenyez. Tipikus bucaresti atmoszféra uralkodik itt. Akiknek tulságosan sok a szabad idejük, kellemesen töltenek el ezen a helyen tánc, pletyka és zene között két órácskát.

Szegény Harry Baurnak fogalma sem volt, mire vállalkozott. Szegény öreg „David Goldner” ártatlan párisi bonbonaival képzelte el, hogy a kellemes bucaresti napok között, kellemes két órát fog eltölteni, az oly franciásan hangzó Lafayette bonboniérében.

A lift előtt életveszélyes volt a tolongás. A hölgyek nem törődve, szépen kikészített délutáni toalettükkel, nehezen fölépítet klasszikus és Phidiasz vésojére méltó frizurájukkal, egymást tépve, taposva, igyekeztek begyűrödni a liftbe, amely nögvé, esikorogva indult fölfelé.

Mi a hosszabb, de könnyebben elérhető és veszélytelenebb gyalogutat választottuk.

Fönn vagyunk az ötödik emeleten a bonboniérében. Amit aztán itt látnak, azt nehéz leírni. A türelmetlen, magát visszatartani igyekvő, de ezen igyekezetében csodát mondó hölgyek, férfiakat le-

ti összeállításban nincs benne minden ország s a szereplő államoknak is lehetnek olyan költségei, amelyek nem kerültek be a bankjegyforgalom kereteibe, így például a már régebben beszerzett gázalarcokat csak most osztották szét, tehát értékesítésük csak ezuttal vált időszeriűvé. Ez utóbbi tétel csak Angliában ötmillió fontos összeget tett ki. Mindezek figyelembevételével nagyon óvatos becsléssel azt lehetne mondani, hogy

a béke megmentése 450 milliárd leit emelt ki az európai államok kincstárából.

De ez az összeg mégsem nagy, ha szembeállítjuk azokkal a költségekkel, amelyekről ezen az uton megmenekültünk. Hiszen

a világháború végén az angol birodalom napi kiadásai hétmillió fontot tettek ki.

A mai felkészültség mellett ennek a sokszorosára kellett volna számítani. Így tehát hálával kell tudomásul venni, hogy ez alkalommal ilyen kedvező áron kerültünk ki a veszélyből.

pipáló kiméletlenséggel törnek utat maguknak Baur felé, akit még nem is látunk a hullámozó, tarka tömegben. Ha azt állítjuk, hogy 2000 hölgy tolong a nagy művész körül, nem túlozunk.

Harry Baur körül egyre jobban szorul a gyűrű. Felállunk egy székre. (Nem az egyedüliek vagyunk). A finom, elegáns bonbonniére, valóságos csatátérhez hasonlít. Kock jazzének akkordjai alig-alig törnek át a zürzavaron.

Egy székbe roskadva kis teaszalton előtt ült a halhatatlan Baur és ir és ir; elébe tolt papirdarabkáira, a nevét, egy betűt, egy vonalat... Es csorog a homlokáról a verejték. Kinyújtja a karját, amely úgy látszik, kezd megmerevedni. Kényszeredetten mosolyog, segítség után néz. S a gyűrű egyre veszélyesebben szorul körülötte. Már nem is mosolyog, arcára fintor ül. Hol egy operatőr. aki a ragyogó jelenetet filmre vegye?

De a hölgyereg újabb és újabb rohamra indul. A színész segítségkéreően nyújtja feléjük két karját. Nincs kimélet. Baur megadja magát a sorsának s írja az eredeti autogramot. Egyes hölgyek nem elégszenek meg eggyel; ha már elébe kerültek a film e „Saisonjának”, hát legalább három autogramot akarnak.

Baurból eltűnt a világi, a francia, a bonhonia, szerettreméltóság s idegesen tolja el a tolakodó kezeket.

Kocknak a jazz-énekesnek — aki látja a kinos jelenetet — menő ötlete támad, szájához teszi a szócsovet és harsogni kezd:

Monsieur Harry Baur, sürgősen a telefonhoz kérik. És ezt háromszor-négyszer. Baur fölocsudik, megőrli verejtékező homlokát, körülnéz; a gyűrű sehol sem tágit. Mint százkaru polip, nyulnak felé szép fehér, türelmetlen kezek s a remegő ujjak papirdarabokat szorongatnak.

Baurnak elege van. Nem néz se jobbra, se balra; mintha Taras Buliba kelne benne életre, félretol az utjából egy hölgyet és még egyet. Most lelépett egy kis lábcsakát... És Taras Buliba most már nem törődik semmivel, menekül a fojtogató gyűrűből. Arcáról le lehet olvasni: már látja a szabadulást útját. Nagyokat fújva, az utjában levőket szinte ledöntve, siet a lift felé. De a lift most éppen utban van. Gyalog indul el. A hölgyereg utána. Harry Baur még mindig törölgeti arcáról, nyakáról az izzadságot. Leért a földszintre. Ujra mosolyog, de nyomában a sereg s ő sieve menekül a kijárat felé. Hamar egy taxit, bementdja a hotelt és elrobbog.

A hölgyek pedig ott maradtak szegyenkezve, bosszankodva, de győztesen: Látták Harry Baurt; husban és vérben.

Az előadására a legolcsóbb kakasuló 220 leit volt. Rendesebb hely 7-800 lei. De így se lehetett már hetek óta jegyhez jutni. Annak ellenére, hogy a Porunca Vremii bojkottot hirdetett meg ellene.

(h. e.)

A jugoszláv miniszterelnök érdekes beszéde a kisebbségek egyenjogúságáról

Jugoszlávia nem olyan állam, amelyet zöld asztal mellett teremtettek...

Belgrad, november 14. A jugoszláv politikai élet nagy eseménye Sztójadinovic miniszterelnök Ujvidéken elmondott beszéde volt. A miniszterelnök szándékosan azért választotta a magyarok és németek által sürin lakott Ujvidéket választói programbeszéde elmondására, mert kisebbségi kérdéssről is óhajtott nyilatkozni.

— Rövid idővel ezelőtt — mondotta — Bledben megegyezés jött létre északi szomszédunkkal, szombaton pedig

a magyar külügyminiszter beszédjében rokonszenvesen emlékezett meg rólunk.

Jugoszlávia ilyen körülmények között joggal remélheti, hogy ezzel a szomszéd állammal is kedvezően alakulnak majd a kölcsönös kapcsolatok. Hangsúlyo-

zom, hogy Jugoszláviának már csak barátai és jószomszédai vannak. Jugoszláviának nincsen követelni valója mástól, nem hajlandó azonban egy talpalatnyi jugoszláv földről sem lemondani. A napokban láthatta az egész világ, hogy

bizonyos államok határai 21 órán belül milyen nagy változásokon mentek át. Jugoszlávia azonban nem olyan állam, amelyet a zöld asztal mellett teremtettek meg.

A kisebbségi kérdéssről szólva, megemlítette a miniszterelnök, hogy éppen Ujvidék és környéke az, ahol a lakosság egyrésze magyar és német kisebbségekből áll. A kormány

az egyenjogúság politikáját fogja követni ebben a kérdésben.

Ezután Aradon csakis a román művészi irányzat kidomborításával szabad építkezni

ARAD, november 14. Arad-város polgármestere a közigazgatási törvény 15. és 152. szakaszaira való hivatkozással feltűnést keltő rendeletet bocsaított ki, amelynek végrehajtása során az egész város építkezési rendszerének és külalakjának lényeges változása várható. A város vezetősége ugyanis — abból a megállapításból kiindulva, hogy az Arad területén történő építkezések szépitészeti és művészi irányzat szempontjából súlyos kifogás alá esnek, amennyiben egyrészt a tervek műpítészeti előtanulmányai hiányosak, másrészt

nélkülözik a román építkezési irányzat kidomborítását —

előírásokkal látja el a műszaki hivatalt. A rendelkezés alapján a mérnöki hivatalnak akár középületekre, akár magánházakra vonatkozólag esakis olyan építkezési, vagy átalakítási terveket szabad jóváhagynia, amelyek kielégítik a polgármesteri intézkedést, vagyis majd a mérnöki hivatal által kidolgozandó és a román nemzeti építkezési irányzat kifejezésére ügyelő tervek szellemében készülnek és egységes román művészi íllel formáikhoz igazodnak.

HOTEL RIO

BUDAPESTEN VII., Kürt-ucca 6 sz.

(Pátria-kávéház mögött)

1938-ban épült

Hideg-meleg folyóvíz, Ragyogó tisztaság.

Mérsékelt árak!

Állj, mi vagy?

Olyan időket élünk, amelyekben az emberiség nagyobb boldogítására fontosnak tartják, hogy megállapítsák a faji hovátartozás ismerveit. Nem célunk, hogy csatlakozzunk ahhoz a vitához, amelyet a tudományos élet arról a kérdéstről folytat, hogy különösen itt, Középeurópában, a népvándorlás és a török invázió terepén, élnek-e tiszta fajok, hanem megnyugszunk a változhatatlanban, hogy az egyén faji és népi kategorizálása lényegessé vált, de ez esetben nagyon kell vigyáznunk azokra a mérőeszközökre, amelyekkel az egyént beosztjuk és ezzel annak életét alakítjuk.

A használható ismervek közül ezen a héten egyik laptársunk felvetette ismét a névelmezést, a név hangzásából való következtetést. Példával is szolgált. Egy némethangzású nevet említett, amelynek viselője közel két évtizede áll egy magyar nyelvű középiskola élén. Laptársunk példája tehát mindjárt élő következtetést. Ez az elmúlt idők talajába. Futóhomokra nem létezik, mint egy szám, amelyet az ember e földi létén át visel, de az faji hozzátartozását nem determinálja. Hagyjunk fel a név ősi elemzési módszerével, mert azzal a vér összetételét, a vér évszázados változásának képét kialakítani nem tudjuk. Ha szükség van arra, hogy egymás életét azzal édesítsük, hogy faji hovátartozásainkat megállapítsuk, akkor egyetlen ismervert fogadhatsz el és ez az, hogy az illető minnek vallja magát. Az, hogy valaki román, magyar vagy zsidónak mondja magát, az lelki felépítésének homlokzatát képezi. Ennek az építménynek a fundamentuma mélyen le van ásva az elmúlt idők talajába.

Ízig-vérig magyar, de németnevű nagyapák nyilván csak azért nem éltek a névváltoztatás lehetőségével, mert az ő idejükben lényegtelen volt a név és mindenki az egyén becsületes lelki megnyilvánulását tartotta fontosnak. Szabad-e a múlt idők ezen liberális muszájából korunk számára fegyvert kovácsolni? Laptársunk, a melyről említést tettünk, a faji hovátartozás feltételét ismeretlenek a nevet tekinti. Pedig: mondjuk, hogy valakit Schullernek neveznek, csak azért, mert a szépapja valóban német volt, de a nemesség fiágain tovább vándorolt a név akkor is, ha az összes Schullerek magyar leányokat vettek feleségül. Példánk hőse tehát a nemesség tízezik fokán egy tízedrésnyi német vért és egy német nevet örökölt. Vitatható-e fajmagyarsága? Ez a jelenség a délkeleti népeknél minden napos. Mondhatja-e valaki, hogy Xenopol, a történész-író nem volt jó román, hanem görög, vagy hogy nem voltak románok az erdélyi román nép törzsmenének azok a nagy alakjai, akiknek magyar hangzású neve volt? Jorga Nicolae, a román nemzeti eszmének megalkuvás nélküli tudósa, egy ízben tréfásan mondotta, hogy a neve után ítélve ő is görögnek volna mondható, holt ősi moldovai családból származik.

Nem negyed évezred, hanem egy évszázad is elegendő a nemzeti hovátartozás tudatának megszilárdításához és ez a szilárdítás a népi másodrendűség érzetében nem olvadt meg, hanem acélosodott. Nem a név, hanem a belső hang felel erre a kérdésre, hogy: állj, mi vagy? Ez a belső hang pedig az egyén kulturális hitének tisztítófűzéből fakad. Ennek a lelki tudatnak a hite joggá avatja azt, hogy mindenki az legyen, aminek magát vallja és mindenki viselje a lélekformának azt a gunváját, amelyet őseitől örökölt. És a lelkiismeretnek ezen végítélete ellen sem az állam, sem más ne fellebbezzon.

Özvegy PROCHÁSKA BABETTA

Az őszinte részvét érzése kísérte azt a hirt, hogy városunk egy régi patricius családját nagy veszteség érte. Özvegy Procháska Edéné, született Kratochwill Babetta kilenvenkét esztendőskorában, vasárnap délután visszaadta nemes lelkét a Teremtőnek. A matróna tagja volt a Bárság minden részében közbecsült Procháska malomlindasztjának. Férje, néhai Procháska Ede, akinek apja Morvaországban szintén malomtulajdonos volt, a Gyárvárosban két nagy malmot vezetett és felvirágoztatott. Férjének 1892-ben történt halála után Procháska Edéné gyermekei-nél élt, ahol állandóan nagy szeretet és becső gondoskodás vette körül. Női erényekben gazdag volt és örömet lelta a jótékonyágban, amelyet a család hagyományaihoz hiven esendben és titokban gyakorolt. Temetése ma, kedden délután félöt órakor megy végbe a belvárosi temető Schlauch-kápolnájából. Kihült teletét a beszen-telei szertartás után a családi siroltban helyezik örök nyugalomra. Lelki üdvéért az engesztelő gyászmisét szerdán, november 16-án, délelőtt kilenc órakor mutatják be a gyárvárosi plébániatemplomban.

Néhai Procháska Ede, az elhalt nagyasszony férje 1827-én született Morvaországban, mint régi malmos család sarja. Nagypapja és apja — Procháska Ádám Félix, született 1782-ben és meghalt 1857-ben — szintén malomtulajdonosok voltak. Néhai Procháska Ede fiatalon te-

lepedett meg Temesvárott és megszerezte a gyárvárosi Stefánia-malmot és a hozzátartozó másik malmot. Fiait — a mostani Procháska testvéreket — szintén a malomszakmának nevelte és azok örökölték szülőik szorgalmát és lelki kiválóságait.

Az elhunyt nagyasszonyt gyászolják gyermekei: Procháska Oszkár malomigazgató, Procháska Róza, Procháska Ede malomigazgató, Procháska Viktor malomigazgató, menyei: a hét év előtt elhalt Procháska Lajos özvegye, született Baár Terézia, Procháska Edéné, született Rubchic Ilona, Procháska Viktorné, született Pfarl Marianna, unokák: Gayer Ede és felesége, született Holzmann Ada, Gayer Vilmos, Gayer Károly és neje, született Ruffer Hilda (Fríburg, Brazília), Gayer János és neje, született Kerschek Aliz, Gayer Margit, Procháska Irén és férje, Tuss Miklós dr. (Budapest), Procháska Ilona és férje, Várad Szakmáry László mérnök, ifj. Procháska Ede, Procháska Jenő, Procháska Lajos, Procháska József, Procháska Mária, Procháska Tibor és neje, Becker Valéria, ifj. Procháska Viktor, dédunokák: Várady Szakmáry Erzsébet, Várady Szakmáry Ilona, Tuss Irén (Budapest), ifj. Tuss Miklós (Budapest), ifj. Gayer Ede és Gayer Róbert (Fríburg, Brazília). Azonkívül gyászolják a Kratochwill-, Rubchich-, Török-, Kimmel- és Schlichting-családok.

A zenétől nő és hizik a filmsztár

Hogyan ébredtek a gyárosok a film és zene szoros összelüggésére? — Filmsztár testére szabott kísérőzene

Hollywood, november 14. Mindenki tudja, hogy milyen nagy szerepet játszik a filmben a zene. A legtöbb embernek gyakran feltűnt, hogy sokszor nagy az ellentét a színészek játéka és a kísérő zene között, ami természetesen zavarólag hat a nézőre. Tudományos tény, hogy a látás és a hallás szorosan össze van kötve, így azután a képszerű benyomások

egészen megváltoztatja a zenei aláfestést.

Hányszor hallhatjuk a moziból kitóduló közönségtől, hogy „a film jó volt, a zene annál rosszabb”.

Hollywoodban most már nemcsak a filmek zeneszerzői, hanem a gyárak vezetői is tisztában vannak a zene és a film összefüggésének jelentőségével. Hollywood egyik legismertebb és legtöbbet foglalkoztatott zeneszerzője, George Antheil érdeme az, hogy erről a filmgyárosokat is meggyőzte. Hollywoodban most már egyre nagyobb gondot fordítanak arra, hogy a kép és a zene összhangban legyen.

— A filmgyárosok tulajdonképpen úgy ébredtek a film és a zene szoros összefüggésének tudatára, — mondja George Antheil — hogy előfordult: a legtragikusabb jelenetek is nevetésre ingerelték a mozi közönséget. A magyarázat egyszerűen az volt, hogy a zene nem felelt meg a képek. Tulajdonképpen minden muzsikához bizonyos környezetre lenne szükség, éppen úgy, mint ahogy minden film elen-

gedhetetlen kelléke a jó kísérőzene. Erre különben már a film őskorában rájöttek és ezért állítottak zongorát vagy gramofont már a legprimitívebb mozikban is a vetítővászon alá.

— A jó kísérőzene még a jelentéktelen szereplőket is meg tudja szépitni.

— folytatta George Antheil. — Az egyik filmgyáros nemrégiben kétségbeesetten panaszkodott nekem, hogy megkezdtek egy drága filmet, de az egyik szereplő sehogyan sem tudja magával ragadni a nézőket. Miután nem lehetett újra kezdeni más színésznővel a filmet, tőlem kért tanácsot, hogy mit lehetne tenni. Megnéztem a kérdéses színésznő addig lejátszott jeleneteit — folytatta George Antheil — és igazat kellett adnom a direktornak. Megvizsgáltam, hogy ezen talán még lehetne segíteni, így azután nekiültem és új kísérőzenét írtam. A közönség a megfelelően kiválasztott zene jóvoltából

nagyon szívesen fogadta

a jelentéktelen színésznő játékát.

— A zene valósággal csodákra képes — mesélte tovább George Antheil. — A tulságosan magas férfiakat például

„zenei uton” kisebbé lehet tenni, a soványt pedig meg lehet hizlalni.

Egyszer egy kollégám például nevére mesélte nekem, hogy Hollywood egyik legismertebb filmsztárát hogy megrézfálta. A világhírű sztár magas, vállas férfi, így azután a zeneszerző, aki meg akarta rézfálni, hosszan nyújtott basszus-hangokkal festette alá a jeleneteit, úgy, hogy ezzel mintegy még magasabbá vált az amúgy is túl magas filmsztár. Amikor a film azután a közönség elé került, egészen

váratlan nevetés

robbant ki a sok hosszú basszus hang hallatára a közönség sorából. A végén már mindenki dőlt a kacagástól, pedig a jelenetet egyáltalán nem tervezték tréfásnak.

— A törékeny és filigrán sztárok jeleneteit erősen hangsúlyozott, kemény zenével kell aláfesteni és hasonló jól átgondolt terv szerint

minden egyes filmsztárnak a testére kell szabni a kísérőzenét.

Örülök, hogy most már a nagy filmgyárak vezetői is tisztában vannak azzal, hogy igazam van és egyre nagyobb szerepet juttatnak a zeneszerzőknek.

A vilnai zsidó színtársulat

november 16-án, szerdán este 9 órakor,

Palesztinai szerelem (Palesztiner Liebe),

november 17-én, csütörtökön d. u. 6 órakor,

Az ember legyen ember (A Mensch soll men san),

november 17-én, csütörtökön este 9 órakor,

Gyermeki hála (Dank von Kinder)

Jegyek már haphatók a Városi Színház pénztáránál 13 leitől 123 leig.

HIREK

ELŐFIZETÉSI ÁRAK

BELFÖLDÖN

Magánosoknak egy hónapra 70, negyedévre 200, félre 400, egész évre 800 lei. Házhoz való kézbesítésért külön havi tíz lei. Nyugdíjasoknak, közalkalmazottaknak egy hónapra 60, negyedévre 180, félre 350, egész évre 700 lei. Házhoz való kézbesítésért külön havi tíz lei. Hatóságoknak, közhataloknak és közüzemeknek, gyáraknak és vállalatoknak egy évre 1200 lei kézbesítéssel együtt.

KÜLFÖLDÖN

Egy hónapra 120, negyedévre 350, félre 700, egész évre 1400 lei.

TELEFON

28-10 és este 9 óra után 28-15.

MEGJELENÉS

Minden napon a vasárnapokat és ünnepnapokat követő napok kivételével.

SZERKESZTŐ:

Vuchetich Endre dr.

november 15.
Keda
Albert, Lipót,
Gurie

1630 november 15-én halt meg Kepler János német csillagász. Sokáig működött Prágában, majd más városokban. Kepler fedezte föl a bolygók mozgásainak szabályait és azok három törvényben foglalta. Számos csillagászati munkát is írt.

1916 november 15-én halt meg Sienkiewicz Henrik világhírű lengyel író. Nagyszámu elbeszélést és regényt írt, amelyeknek tárgyát leginkább a lengyel nemzet történetéből merítette. Quo vadis című regénye, amely a kereszténység legelején Rómában játszódik le, az egész földkerekséget ismeretes. A lengyel nemzet hálája jelül birtokot ajándékozott Sienkiewicznek, aki 1906-ban megkapta az irodalmi Nobel-díjat.

II. CAROL KIRÁLY BRÜSSELBEN.

Brüsszelből jelentik: A belga fővárosban megtekint minden előkészületet öfelsége, II. Carol román király fogadására. Az uralkodót november 19-én, szombaton délután öt órára várják Brüsszelbe. A király innen vasárnap reggel utazik tovább Németországba.

— Mária olasz hercegnő eljegyzése. Rómából jelentik: Az olasz király és királyné beleegyezését adták Mária hercegnő leányuk és Bourbon Lajos herceg eljegyzéséhez.

— EGY ÖNGYILKOS NŐ LEVEGŐBE RÖPÍTETT EGY ÉPÜLETET. Offenbachból jelentik: A város közelében ma súlyos kimeneteli szerencsétlenség történt. A pályatest közvetlen szomszédságában fekvő egyik épület felrobbant. A romok alól eddig egy halottat és négy sebesültet vettek ki, azonban megállapítás nyert, hogy még négy személy tiúnt el, akik valószínűleg még a rájuk omló romok alatt vannak. A vizsgálat folyamán kiderült, hogy a robbanást egy öngyilkos nő okozta, aki gazzal akarta magát megmérgezni és amikor kinyitotta a gázcsapot, a villanyvezetékéből szikra csapott ki, amelynek következtében az épület a levegőbe repült.

— ÖSSZEVEREKEDTEK EGY FAKITERMELŐ VÁLLALAT MUNKÁSAI. A szörény megyei Mácsova községben működő fakitermelő vállalatnál az elmúlt évben két csoportban dolgoztak a munkások. A régi alkalmazottak mellett az erdőmunkásokat is foglalkoztatott a vállalat. A régi és az új alkalmazottak között ez év február 9-én verekedés támadt Stan Nicolae vállalkozó raktárában. Bartos György munkás kést rántott és Hoban Andrei munkást hasba szúrta, Dumitreanu Filipet pedig a lábán megsebesítette. Hoban Andreit kórházba szállították, ahol három nap múlva meghalt. Bartos György ellen az ügyesség szándékos emberölés és súlyos testi sértés miatt emelt vádat és a temesvári büntető tábla tegnap kezdte meg a tárgyalást, amelyen a vádlott védelmében Lintia Livius dr. ügyvéd jelent meg. A büntető tábla újabb tanúk kihallgatását rendelte el és a tárgyalást december 5-re elnapolta.

— KEDDEN FELFÜGGESZTIK A KÖZSZOLGÁLATOT A LONDONI FOGADTATÁS RÁDIÓKÖZVETÍTÉSE ALATT. Bucurestiből jelentik: A miniszterelnökség intézkedett arról, hogy november 15-én, kedden délután 6 óráig minden szolgálatot felfüggeszenek fel és a személyzet hallgassa a bucurestii, vagy az angol rádióadókat, amelyek közvetítik öfelsége, II. Carol király és kíséretének Londonba való érkezését.

LEGUJABB

Sajtóegyezmény Franciaország és Németország között

A francia lapok nem írnak a németországi zsidóüldözésekről

Berlin, november 14. Göbbels propaganda miniszter a párisi merénnyel kapcsolatban a következőket mondotta:

— A párisi elvetemült merénnyel megakadályozta, hogy népünk jól megérdemelt nyugalomban éljen. A német diplomáciát akarták lelőni, hogy megzavarják a nagyhatalmak között tisztuló légkört. A lövés azonban visszafelé sült el.

Göbbels kijelentette, hogy

„a német népet akarták eltáladni, de a nép védekezett és a maga útján megadta a megfelelő választ.”

Az életbeléptetett intézkedések következtében a zsidó üzlet eltűnik a német gazdasági életből. A zsidókérdést így rövid időn belül a német nép számára megfelelően oldjuk meg. A nép így akarja és mi csak az ő akaratát teljesítjük.

NÉMET EGYETEMET ZSIDÓ DIAK NEM HALLGATHAT

Russ német nevelésügyi miniszter távirati rendelkezést adott ki, hogy a német főiskolákról tilták ki a zsidó hallgatókat. A most készülő törvények szerint:

zsidó vallásuk ezentúl nem lehetnek egyetlen főiskola hallgatói sem.

A németországi zsidó autókлуб feloszlását szintén elrendelték.

SAJTÓEGYEZMÉNY FRANCIAORSZÁG ÉS NÉMETORSZÁG KÖZÖTT

Páris, november 14. Weissacker német államtitkár Párisba érkezett, ami francia politikai körökben nagy feltűnést keltett. Utjának célja hivatalosan nem ismert.

— SZERDÁN ÉLETBELEP AZ ANGOL-OLASZ EGYEZMÉNY. Londonból jelentik: A huszvétkor megkötött angol-olasz egyezmény november 16-án szerdán lép életbe. Ez alkalommal ismeri el az angol kormány az abessziniai olasz hódítást. A Tribuna olasz lap jelentése szerint Clano gróf olasz külügyminiszter és lord Perth angol nagykövet szerdán hivatalos jegyzékváltással lépték életbe a két ország között kötött egyezményt.

— TANFOLYAM ÖNKÉNTES APOLÓNOK SZÁMÁRA. A Vörös Kereszt Egyesület temesvári fiókja, mint minden esztendőben, idén is rendez tanfolyamot önkéntes apolónok részére. A tanfolyamon való részvétel teljesen ingyenes és jelentkezni Stefan Cornel törvényszéki főigazgatónál, egyesületi titkárnál lehet november 20-ig a kormányzati épület második emeletén. A Vörös Kereszt Egyesület fiókja, amelynek élén Marta Alexandru dr. királyi helytartó felesége áll, ezuttal hívja föl a leányokat és asszonyokat a tanfolyamon való részvételre.

— Még be lehet fizetni a könyvelési kedvezmény megadására előírt illeket. Több ízben foglalkoztunk avval, hogy a kiskereskedők és kisiparosok mentesülnek az üzleti könyvek napenként való pontos vezetése alól, ha a pénzügyigazgatóság évi kétszáz leit, a Nemzeti Banknál a repülőalap javára pedig száz lei évi átalány illeketet lefizetnek. Petrovici pénzügyigazgató most közölte a Beller Hans vezetésével megjelent kiadványának, hogy azok, akik annak idején ezt az átalányösszeget nem fizették le, nyolc napon belül még lefizethetik annak ellenére, hogy a minisztérium által kitűzött határidő már júliusban lejárt.

Patikák éjjeli szolgálata

Kedden, november 15-én a szolgálati beosztás a következő:

Az I. kerületben a Reg. Ferdinand uton levő Salvalor gyógyszerész.

A II. kerületben a Maresal Joffre uccában levő Schul gyógyszerész.

A III. kerületben a Carol uton levő Keller gyógyszerész.

A IV. kerületben a Gen. Dragalina téren levő Csillag gyógyszerész.

Az V. kerületben a Corvin gyógyszerész és Uj-kisodán Panajoth Ernő gyógyszerész állandó éjszakai szolgálatot tart.

talosan, hogy személyesen köszönje meg Bonnet külügyminiszternek a francia hatóságok magartatását a von Rath elleni merénnyel alkalmából, a valóságban azonban az utazásnak az a célja, hogy tárgyalásokat folytasson Bonnet külügyminiszterrel. Beavagott körök szerint a

németek sajtóegyezményt akarnak létrehozni Németország és Franciaország között.

Tény, hogy a belügyminisztérium rendeletet adott ki, hogy a lapok ne írjanak ellenségesen a németországi zsidó üldözésekről és lehetőleg ne foglalkozzanak vele. A rendeletnek már is van fogantaja, mert

francia lapok vasárnap még hemzsegték a német eseményekről szóló hírekről, ma már nem jelennek meg erről jelentések.

LEGUJABB SPORT

A Skóciába menő magyar válogatott kerete

Budapest, november 14. Dietz Károly dr. magyar szövetségi kapitány hétfőn este összeállította azt a keretet, amely Skóciába utazik. A keret a következő játékosokból áll: Ferencváros: Polgár, Lázár, Sárossy dr., Sárossy III., Toldi és Gyetvay. Újpest: Sziklai, Szalay, Szűcs, Balog, Zsengellér, Vincze. Hungária: Szabó, Bíró, Turay, Cseh II., Titkos, Dudás. Nemzeti: Balog, Szalai, Pálya. Phöbus: Korányi, Csikós, Béli. Kispeszt: Olajkár I. Kincses. Szürketaxi: Kiszely.

— A LE NEM RÓTT ILLETEKEKET DECEMBER 31-IG MINDEN BÜNTETÉSTŐL MENTESÉN BE LEHET FIZETNI. A pénzügyminisztérium fontos rendeletet intézett a pénzügyigazgatóságokhoz. Eszerint a minisztérium elrendelte, hogy a szerződésekre és más okmányokra eddig le nem rótt összes illeketeket a késsedelem ellenére is büntetéstől mentesen lehet befizetni, ha a befizetés december 31-ig megtörténik. Kivétel képeznek azok az esetek, amikor a hatóságok küldőit már büntetési jegyzőkönyvet vettek fel. A pénzügyminisztérium azt a célt szolgálja, hogy az eddig eltitkolt illeketkelvonások az utólagos befizetéssel megszűnjenek.

— BOLDOGGA AVATTÁK ASSISI SZENT FERENC EDESANYJÁT. Római jelentés szerint Pius pápa vasárnap avatta boldoggá Assisi Szent Ferenc edesanyját. A nagy rendalapító edesanyja annak idején férje halála után kizárólag a hit szolgálatának élt és több apácarendet is alapított.

— A HUBERTUS VERSENYLOVAGLÁS SIKERE. A bányai lovaregylet vasárnap rendezte hagyományos Hubertus vadászlovaglását, amely kitűnően sikerült. A szép időben a verseny résztvevői nagyszerű hangulatban lovagolták végig a távot, a melyen számos akadály tette próbára az ulovasok és ulovasnok képességeit. A versenyt Popescu Victor főhadnagy nyerte meg, akinek szép ünnepség keretében nyújtották át a győzelmi trofeát. Az ünnepség keretében Angerbauer Jenő, a lovaregylet ügyvezető elnöke üdvözölte a verseny résztvevőit és a nemes lovassport további ápolására szólította fel őket. Különösen meleg szavakkal emelte ki a verseny győztesének szép teljesítményét és újabb sikereket kívánt neki.

— JÖVŐ HETEN PASSZIV LÉGVÉDELLEM LESZ. A jövő hét csütörtökén, november 24-én Temesváron és Temes megye valamennyi községében légvédelmi gyakorlatot tartanak. Délután öt órakor megszólalnak a gyárak szirénái, a falvakban pedig az előírt egyéb riadójelek. Mindenki köteles a légvédelemmel kapcsolatos előírásokat szigorúan betartani. Általános elsötétítés következik, a forgalom rövid időre megáll, a járókelők és a házak lakói pedig kötelesek a kijelölt fedezékeket felkeresni. A hatóságok idejében közlik a részletes intézkedéseket, hogy azok betartásával a légvédelmi gyakorlatnak a kívánt eredménye legyen.

A pókháló iparos

A szörszálhasogató, aprólékoskodó embereket sehol sem kedvelik. Mégis akad valaki Amerikában, akit nemcsak, hogy kedvelnek, de busásan meg is fizetnek, azért mert — szálakat hasogat. Igaz, hogy nem szörszálakkal dolgozik, hanem sokkal vékonyabb pókháló-szálakkal, ami lényegesen nehezebb munka. Ez az uriember, dr. Albright G. John, megcselkeszi azt a lehetetlennek látszó dolgot, hogy a pókhálófonalat még vékonyabb fonalakra fejtí szét. Munkája megértéséhez tudni kell, hogy a pókháló fontos alkotórésze egy sereg finom csillagászati műszernek. Pókhálószálakból készülnek az úgynevezett fonákeresztek, melyek segítségével a távcső irányjelzésére és az égitestek mozgásának mérésére alkalmassá válik. Enélkül a távcsövet csak nézésre lehetne használni. A kereszt szálainak a megfigyelés pontossága érdekében minél finomabbnak kell lennie. Albright doktor pedig valóságos boszorkányos ügyességgel készíti ezeket az elképzelhetetlenül vékony fonalakat. Segédje egy alkalmas fogaival megragadja a pókot; a mester pedig a fonalmirigyekből kilépő szál végét egy apró dobocskához erősíti és forgatni kezdi a dobót. A pók engedelmesen ereszti magából a fonalat, a tudós pedig szépen feltekeri a dobra. Egy állatból — ugymond — 75 méter hosszú fonal nyerhető. Most következik a munka neheze. Erős nagyítók lépnek működésbe, alig látható hegyű finom tűk, csipetők, rugók. A pókháló egy darabját finom rugós csiptető két végére erősíti, úgy, hogy a szál kifeszítve marad. Ezután nagyító alatt felfejti fonalait. Ezek a szálak már csak nagyítóval láthatók. Elképzelhetni, milyen nyugalmat, a szem mekkora élességét követeli ez a művelés! Hiszen a kéz legkisebb rezzenése is semmivé teheti a szálakat. Reszketőskezü, ideges ember nem lenne alkalmas erre a munkára. De úgy látszik, Albright doktornak jó ideig lehetnek, mert ilyen balesetek nem szoktak vele előfordulni.

— A temesi helytartóság körzetének címára. Orich Victor temesvári szerkesztő a múlt évben adta ki a nagy körültekintéssel és pontos-sággal összeállított „Timisoara Nagy Címára” művet, amilyen évtizedek óta nem jelent meg. Közben rengeteg cím megváltozott és a telefon-előfizetők számai is megváltoztak, ezért Orich Victor szerkesztő most összeállítja a temesi helytartóság körzetébe tartozó öt vármegye címárát, amely Temesvár, Arad, Déva, Lugos, Oravica, Resica, stb. városok, valamint az öt vármegye községeinek hivatalos, kereskedelmi és ipari címait tartalmazza és 1939. január havában jelenik meg. Ebben a nagy munkában remélhetőleg nemcsak a hivatalos világ, hanem az érdekelt kereskedelmi és ipari körök is támogatni fogják Orich Victort, aki az első címár megjelenésével igazolta a neki és művének előlegezett bizalmát.

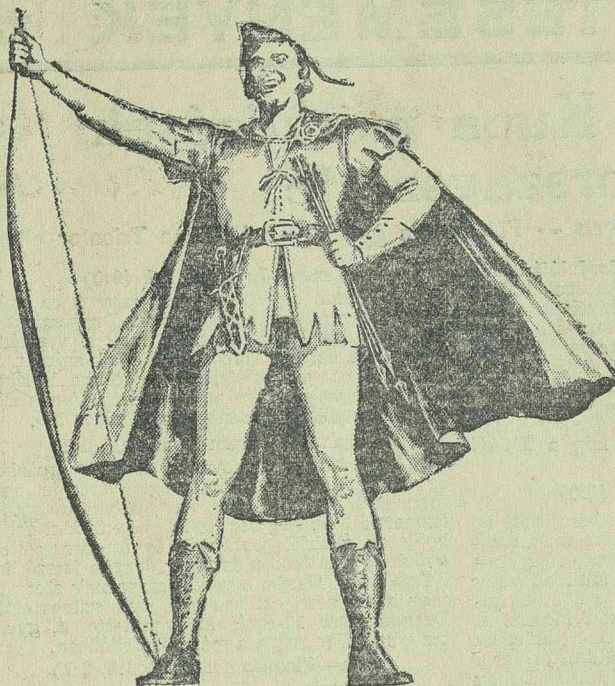
— RENDŐRSÉGI HIREK. Krisztics Ervin temesvári diák feljelentést tett a rendőrségen, hogy az egyik belvárosi könyvkereskedés előtt hagyott kerékpárját ismeretlen tettes ellopta. — A józsefvárosi rendőrség őrizetbe vette Spitz Lajos és Könyv János józsefvárosi lakókat, akiknél lopott baromfit találtak.

— Az oravicei ügyvédi kamara új dékánja. Az oravicei ügyvédi kamara új dékánválasztott. A lemondott és Temesvárra költözött Lintia Livius dr. helyébe az oravicei ügyvédi kamara új dékánja Ciulei Emanoil dr. ügyvéd lett.

— Halálra szúrta régi haragosát. A Karánsebes melletti Csiklény községben Jova Ilie gazdálkodó az uccán késével megtámadta régi haragosát, Berneanțiu Nicolaet, akit súlyosan megsebesített. A gazdálkodót beszállították a karánsebesi kórházba, ahol meghalt. Jova Ilie a csendőrség őrizetbe vette.

— UJ VÁROSRESZ RENDES UCCA NÉLKÜL. A józsefvárosi Preyer ucca végén az elmúlt tíz esztendő folyamán új városrész épült. Tetszetős házak emelkedtek ott és uccákká sorakoztak. Tisztviselők, iparosok és kereskedők családi házaiknak takaros negyede ez. Nagy baj azonban, hogy az ott keletkezett új uccák utjai rendezetlenek, kövözlesek. Szárak időben óriási a por, nedves időben pedig feneketlen a sár. Ha a város az uccákövezés során még nincsen abban a helyzetben, hogy ott az uccák rendezésének megvalósításával foglalkozzék, kívánatos volna, hogy legalább keskeny átjárókat csináltasson. Ezek lehetővé tennék, hogy a község és főleg a sok iskolás gyermek száraz lábval mehessen át egyik oldalról a másikra. Ez nem nagy kívánság és a város részére sem jelent jelentékeny megterhelést.

— A MOTORVONAT HALOTTJA. Megírjuk, hogy az egyik motorvonat Kisoda közelében elüthött egy siketnéma asszonyt, aki a kórházban meghalt. A csendőrség megállapította, hogy a halál oka az asszonyt a Gragruber Katalin hatvanhat éves asszonnyal azonos, aki az erzsébetvárosi Cosminului uccában lakott.

Robin Hood kalandjai

Premier 16-án, szerdán
a Scalaban

Kedvezményes és szabadjegyek érvénytelenek.

A piarista templom két új harangjának ünnepélyes felszentelése

Pache Ágoston megyéspüspök végezte a megható szertartást

Temesvár, november 14. Vasárnap szentelték fel ünnepélyesen a temesvári piarista templom új harangját. Pache Ágoston püspök, Waltner József dr. kanonok, püspöki irodaigazgató, Aubermann Péter és Erdélyi István piarista tanárok, Boros Béla dr. teológiai tanár, Heber János püspöki titkár, valamint a piarista liceum volt növendékei közül kikerült teológusok segédletével főpapi nagymisét pontifikált. Evangéliumkor Mertz Károly piarista házfőnök mondott prédikációt

a harangok jelentőségéről.

A régi két harangot elvitték a háboruba és az új harangok, amelyeket helyettük szereztek be,

a békét fogják hirdetni. A harang hívja az élőket, siratja a holtakat és elűzi a viharokat. Elmondta két katonai példázatát, akik eltévedtek a sötétségben és a hóviharban, de egyszerre megszólalt a karácsonyi harangszó és hazavezette őket. Mise után Pache Ágoston püspök megszentelte a két harangot, majd rövid beszédben intette az intézet növendékeit, figyeljenek a harang szavára, éljenek vallásos, erkölcsös életet és teljesítsék kötelességüket. Azután felhúzták a két harangot a toronyba, ahonnan

déli tizenkét óraker már messzire szállott csengő hangjuk.

Az ünnepségen nagyszámú közönség vett részt.

A vilnai szintársulat jön

November 16-án a Városi Színházban a vilnai zsidó szintársulat játszik.

November 17-én, délután 6 óraker,

November 17-én, este 9 óraker is a vilnai zsidó társulat tart előadást.

A vilnai zsidó társulat művészei világhírességek.

A vilnai zsidó társulat pompás operetteket játszik.

A vilnai zsidó társulat 2 vagon diszlettel érkezik.

A vilnai zsidó társulat divája pompás hanggu énekesnő.

A vilnai zsidó társulat tenoristája a berlini Volksoper tagja volt.

A vilnai zsidó társulat csak két napig játszik a Városi Színházban.

A vilnai zsidó társulat csak 3 előadást tart a Városi Színházban.

A vilnai zsidó társulat helyárai olcsók.

A vilnai zsidó társulat előadásaira már kaphatók jegyek.

A vilnai zsidó társulat előadásait mindenkinek meg kell nézni.

Mozi

MŰSOR

KEDD, NOVEMBER 15.

APOLLÓ: *Hajszja az arany után* (angol film).
CAPITOL: *Kentucky dalnokai* (angol film).
SCALA: *A szent házugság* (német film).
RIVOLI: *A postamester* (francia film).

SPORTSEMÉNYEK

Román Kupa mérkőzések országszerte

Kiesett a Ripensia és a Victoria — Főlényesen győzött az AMTE a Tricolor ellen.

A Román Kupa vasárnapi fordulóján már az A. divíziós csapatok is bekapcsolódtak a küzdelmekbe. A legnagyobb és híveinek a legkellemetlenebb meglepetést a kolozsvári Victoria szerezte, mivel Galatiában vereséget szenvedett a B. ligás DVA együttesétől. Az FC Rapid — Ripensia-találkozóból ezúttal a vasutas csapat került ki győztesként, így a bajnokságot végleg kiesett a küzdelmekből. A Kinizsi Nagyváradon is főlényesen győzött, míg a TMAC Szatmáron győzte le az Olimpiát.

FC Rapid—Ripensia 3:1 (1:0)

A fővárosi vasutascsapat revánstól vett az egy hét előtt elszünetelt vereségért, mert megérdemelten győzte le a bajnokságot. Érdekes megemlíteni, hogy a Ripensia a multban vagy megnyerte a serleget, vagy pedig a döntőbe jutott. Most már az első fordulón kiesett. A Rapid megérdemelte a győzelmet, mert az egész csapat jobban és egységesebben játszott, mint a temesvári csapat. A Ripensia Chirou és Dobay nélkül állott ki, mert a két játékos lekészte a vonat. A Rapid már az első percekben megszerezte a vezetést, Barátky szökteti Moldoveanut, aki ügyesen átjátszik Auerhez, utóbbi lövése nem téveszt célt. (1:0). A féldő végéig a honi csapat támad jobbat, támadásai azonban eredménytelenek. Színet után Bogdan szögletugását Barátky kapásból vágja be. (2:0), sőt mensokára Moldoveanu újabb góllal terheli Schütz hálóját. (3:0). A Ripensia becsületgőlját Bindea szerezte. (3:1). A győztes csapatban Auer ismét nagyszerűen játszott, kiváló nyújtott Barátky és Rasinaru. A Ripensia együtteséből csak Bürger és Marksteiner nyújtottak elfogadható.

Kinizsi—Crişana 6:2 (4:1)

Román Kupa-mérkőzés Nagyváradon. A temesvári Kinizsi nagyszerű játékkal hengerelte le a Crişana együttesét. A Crişana fiataljai nagy akarással küzdöttek, de nem tudták megakadályozni a vendégcsapat nagyarányú győzelmét. A vezetést Torjoe szerzi meg a Crişanának, amelyet Klimek 11-es büntetőből egyenlített. Cucula lövéseit a kapufa menti Klimek újabb góllal terheli az ellenfél hálóját, majd Thierjung és újra Klimek a gólszerző és ezúttal 4:1 a féldő eredménye. Színet után már a második perc eredményt hoz. Klimek átadásából Bajusz rug szép gólt. A nagyváradi csapat Lukács révén szépít az eredményen, végül Malita egyéni akció után a hatodik gólt is berugja. A győztes csapat minden egyes tagja nagyszerűen játszott, Klimek a csatársor esze, Cucula, Malita, Thierjung kiváló nyújtottak. A veszteseknél Záhorszky volt nagyon jó, a támadóisorban Lukács értékes játékos.

TMAC—Olimpia 3:2 (2:1)

A temesvári munkásatlétika nagy küzdelmet vívott Szatmáron és sikerült biztosítani a továbbjutást. Az Olimpia nagyszerűen küzdött, még sem tudta megakadályozni a kétségkívül jobb temesvári csapat győzelmét. A honi csapat Pfeiffer révén megszerezte a vezetést, amelyet még színet előtt Juszt egyenlített. Reiter lövése nyomán a temesvári csapat vezet, színet után azonban Iovicin egyenlített. Nagy harc indul meg a gólyes gólért, amelyet a temesvári csapatnak sikerült megszereznie Juszt révén.

AMTE—Tricolor 6:0 (4:0)

Az aradi munkáscsapat nagyszerű játékkal győzte le a nagynevű játékosokból összeállított ploesti Tricolor csapatát. A labda elindítása után a honi csapat azonnal támadólag lép fel és igen sokszor veszélyeztet a vendégcsapat kapuját. A sorozatos támadások eredményeképpen Batrin ideálisan közepre ivelt labdáját Bermoser befeljei. 1:0. Az AMTE sarokrugást harcol ki, amelyet Batrin átadásából Pernek értékesít. 2:0. A Tricolor csak elvétve kerül az aradi csapat kapujához, azonban a csatárok lövéseit nem kíséri szerencse. Főleg Dick jobbszélső veszélyeztet. Az AMTE ellentámadásba megy át. Reinhardt II. Léb elé játszik, aki nagyszerű lövéssel célozza meg a kaput. Schramek későn vetődik, így a labda most már harmadszor és nem sokára Reinhardt II. lövése nyomán negyedszer rezegtet meg a hálót. Színet után újra Bermoser eredményes. s Batrin a hatodikát vágja be.

Venus—Juventus 2:1 (0:0)

A Venus együttese csak nagy harc után tudta kivívni a továbbjutás jogát. Dragomirescu öngóljával a Venus szerezte meg a vezetést, majd Orza kettőre szaporítja a gólok számát. A Juventus nagyon belefekszik a játékba és sikerült is Prasszler révén csökkenteni a Venus előnyét. Egyenlítésre azonban már nincs idő.

Kárpát FC—Craiu-Iovan 2:1 (1:1)

Ugy látszik, Craiuóban csak úgy győzhet egy csapat, ha a mérkőzés végén veres jut osztályrésziül. Ez történt a nagybányai csapattal is, mert a közönség nem tudott beletörődni abba, hogy az ellenfél jobb volt és megérdemelten győzte le a szétesőn és végig durván játszó helyi csapatot. Hanga a vendégcsapatnak szerezte meg a vezetést, ezt azonban még színet előtt Dragomirescu 11-esből kiegyenlítette. A győztes gólt Szőke rugta a második féldőben.

DVA—Victoria 4:3 (3:3, 3:3, 2:1)

A Victoria fáradtan játszó együttese nem bírt megbirkózni a lelkes B. ligás csapattal és így kénytelen volt kivonulni a további küzdelmekből. Arra vagyunk kíváncsiak, hogy most melyik játékos kapott pofonokat a játék után.

Egyéb Román Kupa-mérkőzések: UDR—Minerul 3:2 (2:2, 1:1). Franco Romana—Török 4:0. Oltul—Moreni 2:0. Sportul Studentes—STB 6:1. SGS—Lucafarul 2:1. Prahova—CFR 1:0.

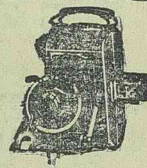

Foto-Sport-Optik

Fotolaboratorium „Agfa”, „Kodak” és „Voigtlander” gépek és filmek.

A. M. Mülley

Timişoara I., Strada Solderer 11.

A kerületi bajnokság eredményei

Az elsőosztályú bajnoki mérkőzések eredménye a következő volt: Electrica—Banatul 3:0 (2:0). Rapid—Fratelia 2:1 (1:0). CFR—Politechnica 1:1 (1:1). Bohn—Vulturii 2:0 (1:0). Progresul—Jandarmi 3:3 (2:0). A másodosztályú bajnokság eredményei a következők voltak: Fortuna—Cultura 3:2 (1:2). Freidorf—Dura 2:1 (0:1). Kadima—Ancora 12:0 (6:0). Juventus—CSHN 2:1 (1:0).

Chinezul Hsa II—CAMT II, 5:5 (4:0)

A tartalékcsoportok barátságos mérkőzést játszottak. Az első féldőben a Chinezul-Hsa volt főlényben, de a második féldőben a CAMT nemcsak egyenlített, hanem a vezetést is megszerezte, amikor az utolsó percben a Chinezul-Hsa egyenlített és így döntetlenül végződött a mérkőzés.

A romániai németek és az alba-iuliai határozatok

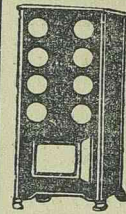
„A román nép nem felejtette el kötelességeit” — A Patria feltűnésteltető vezércikke

Kolozsvár, november 14. A „Patria” mai számában, főszerkesztője, dr. Aurel Buteanu tollából „A gyulafehérvári pontok” cím alatt feltűnésteltető vezércikk jelent meg abból az alkalomból, hogy a romániai németek legutóbbi kongresszusukon a történelmi határozatok alkalmazását követték.

„Bebizonyult ékpepen, — írja a Patria —, hogy a határozatok elvei nem egy végső győzelmet túlzásokkal ünneplő népi türelmetlenséggel teli gőgjéből születtek meg, hanem az erdélyi és bányai román nemzet mély igazságérzetéből. A megannyit szenvedett román nép nemzeti létének legünnepelesebb pillanataiban

nem felejtethette el kötelességeit nem annyira az egyúttalok kisebbségekkel, mint inkább a maga jövőbeni magasbrendű érdekeivel szemben.

Az erdélyi németek legyenek nyugodtak: a román nép soha nem akarta megfosztani jogaitól az itteők kisebbségeket. A gyulafehérvári határozatok mi gondolkodásunk és lényünk alkotó részét ké-

Megdráglult a tűzifa?
AKKOR IS
olcsón fűtök
„ZEPHIR“

kályhával
10 kilógram fával fűt
egy normál szobát
24 órán át.

Gyártja:

Szántó D. és Fia, Oradea

„ELITE” tüzhely-kályhagyára.
Kapható mindenütt. Kérjen díjtalan árjegyzéket.
Képviselő Timişoárán: Jäger József és Péter
vaskereskedés, Bulev. Carol 36. Forgács Mátyas
vaskereskedés, Strada Iancu Văcărescu 36. szám.

Temesvári tekézők Aradon

Az AAC sporttelepen levő modernül felszerelt kettős teképalján ma folyt le az első nagyszabású tekeverseny. Délelőtt a helyi tekeversenyzők egyéni versenyt bonyolítottak le, amelyen a rendező egyesület versenyzőin kívül az Infratirea és a Tricolor játékosai vettek részt. A 24 főnyi induló heves küzdelmet vívott a győzelemért, a végeredmény a következő:

1. Macean AAC 22 fa, 2. Böszörményi AAC 21 fa, 3. Schmelzer AAC 24, 4. Szabó Imre AAC 18, 5. Pigli Titus AAC 18, 6. Szalma Péter AAC 17, 7. Varga Sándor AAC 17, 8. Kiss II. Infratirea 17.

A csapatversenyt miután a temesvári versenyzők csak délután érkeztek meg, délután kezdtek el és azon négy csapat 12—12 versenyzővel indult.

Eredmények: Electrica (Temesvár)—Infratirea 191:169. AAC—CFR (Temesvár) 198:198. A küzdelem döntetlenül végződött. AAC—Electrica 206:183. CFR—Infratirea 187:156. Infratirea—AAC 211:179. Electrica—CFR 182—163.

Pontot adott le az Újpest és a Hungária a magyar bajnokságban

A magyar nemzeti bajnokság vasárnapi fordulóján meglepetések is adódtak. Annak számít a Hungária és az Újpest pontleadása, így a Ferencvárosnak most már minden reménye meg van arra, hogy első helyen végezzen az őszi forduló után.

Ferencváros—Kispest 4:1 (2:1). A vezető gólt Kispest szerezte meg Nemes révén, ezt azonban Földi csakhamar kiegyenlítette, sőt Sárosi dr. a vezetést is megszerezte. Színet után Sárosi dr. és Jakab góljaival 4:1 arányban győzött a Fradi.

Újpest—Szeged FC 0:0 (0:0). Az Újpest volt a többet támadó fél, a honi csapat azonban veszélyesebben támadott. A mérkőzés folyamán egyik csapat sem tudott gólt rugni, megosztottak a pontokon.

Nemzeti—Hungária 1:1 (1:0). A Hungáriának még örülnie kell, hogy legalább egyik pontot sikerült megszereznie. A Nemzeti csapata erőlesen támadott, ugyanakkor pedig sikeresen védekezett is. Molnár rugta a vezető gólt, amelyet színet után Titkos egyenlített ki.

Booskai—Zugló 3:2 (1:1). A kapu előtt határozottabb Booskai megérdemelten nyerte meg a mérkőzést.

B. liga mérkőzések: Jiul—NAC 2:1 (1:1), Universitatea—Tricolor 3:1 (1:1), Sporting—Dragos Vodă 2:0. Botrányba fulladt.

pezi. Nem vitatjuk el jogát egyik kisebbségtől sem. Ezzel szemben a román állam másnyelvű polgáraitól egyetlen dolgot kért: lojalitást a román állammal és néppel szemben. Semmiesetre sem engedhető meg azonban, hogy a gyulafehérvári ideológia alkalmazásából eredő előnyöket arra használják fel, hogy más ideálok at hirdessenek, mint amelyek Románia állami törekvéseinek megfelelnek. A gyulafehérvári pontok alapján egy kisebbségnek nyújtott toleranciát és szabadságot nem lehet olyan doktrina hirdetésére felhasználni, amelynek célja más népek és más államok térdrekenyszerítése. A romániai német polgároknak le kell mondaniuk bármely agitácioról, amely nem egyeztethető össze a román állam céljával és eszményeivel. Megbecsülhetetlen bűn volna, ha az általunk valamely kisebbségnek engedélyezett szabadságot úgy értelmeznék, mintha jogukban állna homlokegyenest ellentétes eszmék hirdetni, mint amelyek alapján ők a szabadságot élvezik, olyan eszméket, amelyeknek rajtuk való alkalmazása megfosztana bennünket legcélsebb gondolkodási és nemzeti szabadságunktól.”

= KÖZGAZDASÁG =

55 leies árfolyamot követel a Bucurestiben tárgyaló német delegáció

A követelés teljesítése lehetetlenné tenné a Németországba irányuló exportot. A németek a buza kivételének felfüggesztését helyezték kilátásba.

A román gazdasági élet szempontjából rendkívül fontos, hogyan nyer rendezést a német áruk romániai importkontingenseinek kérdése. Románia tudvalegőleg igen szoros üzleti kapcsolatot tartott fenn a volt osztrák iparral és a szudétanémet vidékek iparával. Valószínű, hogy Németország erre hivatkozással növelni akarja a német áruk importkontingenseit. Ebből a szempontból

a román delegációra a tárgyalások alkalmával rendkívül súlyos feladatok hárulnak.

Biztosítania kell és meg kell védenie a hazai ipar egzisztenciális érdekeit és jövőbeni fejlődési lehetőségeit, ugyanekkor azonban biztosítania kell a román exporttermékek számára a német piacot.

A tárgyaláson egy másik fontos kérdés is rendezésre vár: a márka árfolyamának kérdése. Az exportőrök szempontjából a márka árfolyamának emelése kívánatos, viszont az importőrök ez ellen tiltakoznak. Valószínűnek látszik, hogy a tárgyalásokon oizonyos

kisebb arányú korrekciót hajtanak végre a márka árfolyamán.

Rendezésre vár a tárgyalások során a szudétanémet vidékek iparával kapcsolatos elszámolási árfolyam megállapítása, a csehkorona és a márka, illetőleg a lei között. Az eddigi hírek szerint ebben a kérdésben a csehkorona egyenlő 12 pennigges arányban jön létre megegyzés.

A tárgyalások menetéről arra lehet következtetni, hogy mindkét részről nagyobb engedékenységet kell tenni. A tárgyalások második napján a delegáció azzal a követeléssel állott elő, hogy az egyezményben

a márka árfolyamát 55 leiben fixálják, a jelenlegi 38—39 leies árfolyammal szemben.

Elteltekve attól, hogy ez a terv keresztezi a nemzetgazdasági miniszternek azt az általános törekvését, amellyel fokozatosan a szabadvezikereskedelemre való visszatérést készíti elő, ez a követelés csak Romániára nézve lehet hátrányos, anélkül, hogy ezért Németország bármilyen kompenzációt biztosítana.

A követelés hivatatosan be nem vallott okait vizsgálva, megállapíthatjuk, hogy a német delegáció az eddig sok esetben dumpingáron árusított német iparcikknek romániai beszerzési árait a világparitási árak fölé akarja emelni és ezt a bevételt Németország számára biztosítani azzal, hogy

csak annyi román exporttermékeket vesznek át, amennyi német iparcikket Románia fölül vásárol.

Viszont a román exporttermékekért, elsősorban a gabonáért, a németek — leiben — csak a je-

lenlegi alacsony árakat hajlandók megfizetni, ami berlini paritásban azt jelentené, hogy a román gabona — márkában — közel negyven százalékkal kerülne kevesebbe, mint amennyi a világgiazi ár és amennyit a németek eddig is fizettek. A németek közel negyven százalékos ár-

Az új kereskedelmi törvény szigorítja a részvénytársasági igazgatók felelősségét

Senki sem vállalhat 8 igazgatósági tagságnál többet. — Csak a közgyűlés állapítja meg az igazgatósági tagok javadalmazását

A II. Carol király kereskedelmi törvénykönyv teljeseen új elveket visz be a részvénytársasági igazgatók és igazgatósági tagok anyagi felelősségének kérdésébe. A jelenleg még életben lévő törvényekben szabályozott felelősségi eseteket az új kodex is fenntartja azzal, hogy a felelősségre vonás csak csőd esetén történhetik, ami logikus is, mert a kárt szenvedett részvényes csődeljárás előtt közvetlen a részvénytársaság ellen fordulhat. Ujítás az, hogy az igazgatósági tag nemcsak saját tényeikért felelnek, hanem a gondatlanságuk által bekövetkezett károsodásért, sőt, az egyetemes felelősség fennáll arra az esetre is, ha az új igazgatóság hivatalbalépése idején az előző igazgatóság szabálytalanságáról a felügyelő bizottságnak jelentést nem tesz. A jövőben az igazgató (adminisztrateur delegué) vagy az igazgatósági és felügyelő bizottsági tag

fizetését, jutalékait és bármily díjazását

a közgyűlés állapítja meg.

Sürgős esetekben ezeket a javadalmakat az igazgatóság is megállapíthatja, de a határozat utólag retifikálendő a közgyűléssel. Tehát nyilvánosságra kerül az igazgatósági tagok minden javadalma, mert a közgyűlés nyilvános.

A jövőben az igazgató és az adminisztrateur delegué legfeljebb két részvénytársaságban viselhet ilyen tiszteket, míg az igazgatósági tag ilyen minőségben legfeljebb nyolc társaságnál működhetik. A szankció: az illető elveszti övadékát és köteles minden összeget az állam javára visszatéríteni, amelyet összeférhetetlen minőségben kapott. Az eziránti keresetet bármely részvényes vagy az ügyész megindíthatja. Nem vehet részt az igazgató vagy igazgatósági tag ezen minőségekben valamely hasonló céllal alakult (konkurrens) részvénytársaságban, nem lehet hasonló szakmájú cégnek társtulajdonosa, vagy egyedüli tulajdonosa.

Három osztályban, összesen 29 szakmai szervezet lesz

Megjelent a céntörvényt kiegészítő táblázat

A februári alkotmány elrendelte a romániai társadalomnak szakmánkénti szervezését és ennek alapján látott napvilágot a szakmai szervezeti törvény. A törvényben utalás történik arra, hogy a foglalkozási ágak szakmai beosztását külön táblázat fogja tartalmazni. Ez a táblázat megjelent. Három kategóriát ismer: a munkások, a magántisztviselők és az iparosok szakszervezetét. A munkások szervezetének alosztályait röviden már közöltük és bővebben ezek a következők: 1. Fém és villamosági, 2. bányai, 3. petróleumi, 4. építőipari, 5. faipari, 6. textil és ruházati, 7. bőr és cipőipari, 8. vegyi-ipari, 9. élelmiszeripari, 10. dohány és gyújtóipari, 11. nyomdaipari, 12. könyvkötészeti, 13. fényképészeti, 14. egészségügyi (fodrászok, kozme-

tikusok, stb.) 15. vendégipari és 16. szállítási ipari munkások.

A magánhivatalnokoknak három osztálya van: 1. újságírói, ahová az újságírók és nyomdai korrektorok tartoznak, 2. műszaki tisztviselők, (mérnökök, építészek, művezetők, rajzoló, laboratóriumok, műszaki alkalmazottak), 3. magántisztviselők, (ipari, kereskedelmi, szállítási és banktisztviselők, kereskedősegédek), 4. kereskedelmi utazók.

Az iparosok (önálló) osztályába a következő szakmai szervezetek tartoznak: 1. fémipari és villamosági, 2. építőipari, 3. faipari, 4. ruházati ipari, 5. bőr ipari, 6. vegyipar, 7. nyomdaipari, 8. fényképészeti, 9. egészségügyi, 10. élelmiszeri iparok.

Mély fájdalommal, de Isten akaratában való megnyugvással egész családnak nevében is tudatjuk, hogy hön szeretett, jó édesanyánk

özvegy Procháska Babetta

született Kratochwill

november 13 án délután, életének 92-ik évében a halotti szentségek felvétele után visszaadta nemes lelkét Teremtőjének.

Felejtethetlen édesanyánkat november 15-én délután félöt óraker temetjük a belvárosi temető Schlauch-kápolnájából a családi sírboltba.

Az engesztelő szentmisét november 16-án, szerdán reggel kilenc óraker mutatjuk be az Urnak a gyárvárosi plébániatemplomban.

Adj Uram örök nyugodalmat neki!

Temesvár. 1938. november 14-én.

A Procháska-család

Ártolyamok, gabonaárak

HÉTFŐ, NOVEMBER 14.

A hivatalos devizaártyolyamok a következők: (az első szám a vételt, a másik az eladást jelenti). Hollandi forint 76.18—77.28, belgas 23.67—24.01, angol font 665.45—676.89, olasz lira 7.172—7.172, dollár 140.07—142.14, francia frank 3.59—3.80, cseh korona 4.70—4.80, svájci frank 31.74—32.22. Ezekben az ártyolyamokban a devizafelár is befigyeltetik. Dinár 2.89—3.05, pengó 25 és 26.50—27, német márka 38—39, felár nélkül.

A borsági gabonapiac a tengeri irányzata szilárd, a többi gabonamű iránti kereslet lanya és az üzleti forgalom csekély. A piaci árak a következők: temesi buza 78 kilós 350, torontáli buza 375, új tengeri 260, szárított új tengeri 340, zab 390—400, takarmányárpa 390, tavaszi árpa 380—400, korpa 270, 6 ökmag 730, új tökmag 630, muharmag 310, kismalmi liszt a 30/70-es beosztásból 740, nagymalmi liszt 760 lei százkilónként. A lucernamag 50, a lóheremag 18 lei kilónként.

— Az adókvetés és a könyvvezetés. A bucu-restiti ítéletábla V. tagozata kimondja, hogy az adókvetésnél nem utasítható el a könyvek alapján történő adókvetés még akkor sem, ha a könyvvezetés nem időrendi beirással történik, amennyiben a tételeket okmányok alapján s hiány nélkül elkönyvelték. A semmitőszék egyik döntésében kimondja, hogy nem utasítható el a könyvelés elfogadása azzal az indoklással, hogy az adózó hallgatóságosan elismerte a könyvek szabálytalan vezetését. Az indoklás szerint a kereskedelmi könyvek elutasítását tényekkel és adatokkal kell alátámasztani és általános jellegű meghatározásokkal nem lehet a könyvelés szabálytalanságát indokolni.

— A KONTINGENTÁLÁSI IGAZGATÓSÁG MUNKAJA. E hét végére befejezik a kereskedelmi kontingensek megállapítását. A fémipari cikkek kontingensének fele Németországra adatott ki. Az ipari kvótákat a hivatal megállapította és az engedélyek kiadása folyamatban van.

— A Singer & Co. romániai részvénytársaságot jegyeztették be. Jelentették, hogy az amerikai Singer varrógépjel, New-Jersey, engedélyt kapott arra, hogy Romániában 500 ezer leles óvadék letétbe helyezése mellett a kereskedelmi törvénykönyv előírásainak megfelelően igazgatóságot állítson fel. A bucu-restiti kereskedelmi és iparkamara már be is jegyezte a céget. A romániai fiók tőkéje 40 millió lei, amelyből 20 millió lei készpénz, 20 millió lei pedig áru.

— FIZETÉSI ADÓ ALÁ ESIK A BIZTOSÍTÓ TÁRSASÁGOK ALKALMAZOTTAINAK MINDEN JAVADALMAZÁSA. A pénzügyminisztérium most kiadott körrendelete megállapítja, hogy egyes biztosító intézetek alkalmazottjai a személyzeti adót csak a fizetés után térítik, holott a jövedelem nagy része utiatalányokból és jutalékokból áll. Ennek megfelelően utasítást ad ki a körrendelet a megfelelő ellenőrzésre. Az egyes adótörvény szerint minden időszaki javadalmazás, amely a folytatólagos jelleggel teljesített szolgáltatás után jár, fizetés jelleggel bír, így az utiatalány is ilyennek tekinthető az ellenkező bizonyításáig. Ha tehát a cég igazolja, hogy a költségek ténylegesen és a cég érdekében adtak ki, úgy az ilyen összeg mentes a személyzeti adó alól, de nem a napidíjszerűen járó utiatalány, amely az alkalmazott megélhetési alapját folytatólagos jelleggel biztosítja.

— SEMMITŐSZÉKI DÖNTÉS A KONVERZIÓS TÖRVÉNY EGYIK HÉZAGARÓL. A konverziós törvény egy intézkedik, hogy ha az adós ingatlanát elárverezik, de az adós felfolyamodása, a melyet a sorrendi végzés ellen beadott, a semmitőszéknél elintézés alatt van, úgy az árverés hatályát veszti anélkül, hogy a felfolyamodást érdemben eldöntene a legfelsőbb bíróság. A törvény azonban nem intézkedett arról, hogy mi lesz azokkal az árverésekkel, amelyek tárgyában még nincsen sorrendi végzés, amelyeket tehát az adós még nem támadhatott meg. A semmitőszék egy konkrét esetben kimondta, hogy ez esetben is semmis az árverés, mert a törvényhozás célja az volt, hogy minden nem végleges elárverezett ingatlan tulajdonosát az adósságrendezés kedvezményében részesítse. A craiovai ítéletábla ellenkezően döntött.

Rádió

KEDD, NOVEMBER 15.

Bucu-restiti, 6.30: Ritmikus torna, hírek, reggeli hangverseny. 12: Hanglemek. 13: Időjelzés, kulturális hírek, sport. 13.10: Déli hangverseny. 14.10: Hírek. 14.30: A hangverseny folytatása. 15.10: Közlemények. 18: Időjelzés, időjárásjelentés. 18.02: Technikai posta. 18.17: Hanglemek. 19: Irodalmi krónika. 19.15: Brahms-lemezek. 20: Lengyel-lemezek. 20.45: Ion Pillat előadása. 21: Szimfonikus hangverseny. 22: Hírek, sport. 23: Hírek. 23.15: Victor Predescu zenekara. 23.45 Hírek külföldre francia és angol nyelven.

Budapest I. 7.45: Torna. Utána: Hanglemek. 8.20: Étrend, közlemények. 11: Hírek. 11.20: Oriások nyomán. Felolvasás. 11.45: Délutáni ruhák. Felolvasás. 1.10: Szalonzene. 1.30: Hírek. 2.20: Időjelzés, időjárásjelentés. 2.30: Hanglemek. 3.35: Hírek. 4: Elelmiszerezárak. 5.10: Asszonyok tanácsadója. Előadás. 5.45: Hírek. 6: Pásztorvilág, betárvilág. Előadás. 6.30: Székely Imre

művei. Zongorán előadja Ketter Ernő. 7: Időszéri felolvasás. 7.20: Kiss Lajos és cigányzenekara. 7.55: Helyes magyar kiejtés. 8.25: Bodó Erzi énekel. 8.50: A sötét középkor. Előadás. 9.20: Budapesti Hangverseny Zenekar. 10.40: Hírek, időjárásjelentés. 11.05: Géczy Barnabás zenekarának hanglemezei. 11.30: Hírek német és olasz nyelven. 11.45: Farkas Béla és cigányzenekara. 12: Hírek angol és francia nyelven. 1.05: Hírek.

Budapest II. 6.30: William Herschel. Előadás. 7: Kiss Lajos és cigányzenekara. 8.30: Mezőgazdasági felőra. 8.10: Francia nyelvoktatás. 8.30: A kisképfilmek. Előadás. 9: Idegen népek zenéje hanglemezekről. 10: Hírek.

Bécs. 20: Hangverseny. 22: Lemezek.

Belgrád. 21.30: Hangverseny. 22.40: Lemezek. 23.20 Szórakoztató zene.

Varsó. 20: Szórakoztató zene. 22 és 23.10: Hangverseny.

SZERDA, NOVEMBER 16.

Bucu-restiti, 6.30: Ritmikus torna, hírek, reggeli hangverseny. 12: Hanglemek. 13: Időjelzés, kulturális hírek, sport. 13.10: Déli hangverseny. 14.10: Hírek. 14.30: A hangverseny folytatása. 15.10: Közlemények. 18: Időjelzés, időjárásjelentés. 18.02: Hanglemek. 18.30: Szalonzene. 19.10: Zenebemutató. 20.10: Ion Zamfirescu előadása. 20.35: Szalonzene. 21.30: Const. Sroescu énekel. 22: Hírek, sport. 22.15: Kabaré. 23: Hírek. 23.15: Sandu Marcu zenekara. 23.45: Hírek külföldre francia és német nyelven.

Budapest I. 7.45: Torna. Utána: Hanglemek. 8.20: Étrend, közlemények. 11: Hírek. 11.20: Munkács, a honfoglalás első városa. Felolvasás. 11.45: Egy középkori „modern” tudós: Nagy Szent Albert. Felolvasás. 1.10: Stanzel János zongorázik. 1.45: Hírek. 2: Szalonzene. 2.20: Időjelzés, időjárásjelentés. 3.35: Hírek. 4: Elelmiszerezárak. 5.15: Diákfelőra. 5.45: Hírek. 6: Időszéri előadás. 6.20: Nagy Olivér mesterharmóniumon játszik. 6.55: Helyes magyar kiejtés. 7: A Baross Szövetség új székházának felavatása. 8: Hírek. 8.25: Nagy Izabella és Palló Imre dr. énekel, kísér Pertis Pali és cigányzenekara. 9.30: Alpeli vihar. Rádiódrama egy felvonásban. 10.15: Hírek, időjárásjelentés. 10.40: A Turul Szépművészeti Zenekar hangversenye. (II. rész). 11.35: Hírek német és olasz nyelven. 11.45: Hanglemek. 12: Hírek angol és francia nyelven. 1.05: Hírek.

Budapest II. 7: Lengyel Gabriella hegedül. 7.30: Olasz nyelvoktatás. 8.30: A zolász szabadságharcok költészete. Előadás. 9: A Turul Szépművészeti Zenekar hangversenye. (I. rész). 10.30: Hírek, időjárásjelentés.

Bécs. 20.10: Lemezek. 23.30: Szórakoztató zene.

Belgrád. 18.20: Szórakoztató zene. 22: Táncczene. 23.20: Hangverseny.

Milánó. 20.45: Lemezek. 24.35: Táncczene.

Varsó. 20: Szórakoztató zene. 22: Hangverseny. 23: Lemezek.

APRÓ HIRDETÉSEK

Az este 6 óráig feladott hirdetések másnap reggel megjelennek

Az 1938. júl. 18-án megjelent 69094. sz. miniszteri rendelet alapján apróhirdetési áraink a következők: állástkeresés, elvesztett tárgyak, eltűnt személyek, fürdő s gyógyfürdő hirdetések szavankint egy le. Házaság és levelezés rovatban szavankint öt le, minden más rovatban szavankint kettő le. Legkisebb apróhirdetés tíz szó. Az apróhirdetések díja előre fizetendő. — Apróhirdetéseket felvesz I. kerület: Déli Hírlap kiadóhivatala, Piata I. C. Brătianu 3. II. kerület: Tamás-trafik, Piata Badea Cârțan 8. — Kardos-trafik, Piata Traian (szerb templom mellett), Grósz-trafik, Calea Dorobanților 2. III. kerület: Helfenbein-trafik, Piata Lahovari. IV. kerület: March-trafik, Piata Küttli. — Nogrády-trafik, (Tivoli mellett) — Olariu-trafik, Piata Dragalina 6. Telefon 45—06. — Vittek-trafik, Bul. Carol 54. — Gagóczy-trafik, Strada Brătianu 15/a. Telefon: 45—13.

Alkalmazás

Mindenes szakácsnő éves bizonyítványokkal november 15-re felvétetik. II. Str. Vulcan 20. 3010

Állást keres

Nagy vesorákra, esküvőkre, zsurokra a legfinomabb ételek készítését vállalom. Nagy gyakorlattal rendelkezem. Kovács Zsuzsana, III., Str. Diaconul Coresi 24. 2712

Fűszerkereskedőségét fiatal, ügyes, állást keres azonnalra. Cim a kiadóban. 3025

Szorgalmas tiszta asszony nagytakarításokat, mosást, vasalást vállal, nagy gyakorlattal. Cim a kiadóban. 3016

Önállóan dolgozó paszományos munkát vállal. Cimeket „Pontos munka” jellegre a kiadóba kérem. 3026

Lakas

Elegáns butorozott szoba külön bejáratú, fürdőszobahasználattal, két személynek, esetleg ellátással december 1-re kiadó. Cim: IV. Str. Mircea Voda 3. 2700

Fanszobás szép lakást keresek lehetőleg az I. kerületben, de lehet a III., vagy IV. kerület elején is. Cimeket „Jó lakó” jellegre a kiadóba kérem. 3111

Ada-Kalehról Rahát (szuliantenyér)

Legfinomabb rózsá, narancs, vanília, málna, citrom, barack és csokoládé, kímélve, vagy szép kivitelű csomagolásban tetszés szerint nagyobb darab, vagy apróra vágva. Rendelésre minőség szerint: Finom lei 44. — Különlegesség lei 60. — Lokum lei 86 árban, postán, vagy vasúton prompt szállít

Maticz Mihály, Orșova
Depozit de Rachat dela Ada-Kaleh

Adás-vétel

Vadász-uhó eladó. Cim a kiadóban. 3011

Modern családi házat 2—3 lakással, lehetőleg központi fűtéssel, az I. kerületben megvételre keresek. Cim a kiadóban. 3016

Prérmel bélelt lábszák, nagyon alkalmas sport-gyermekokcsiba, kifogástalan állapotban eladó. Ugyancsak eladó a legkisebb számú gyermekhócipők. Megtekinthetők: Temesvarer Zeitung kiadóhivatalában. 2707

Eladó két drb. pedigrés fiatal német vizsla. Telefon: 44—18. Friedrich mérnök. 2734

12 személyes evőszék megvételre kerestetik. Ajánlatokat „Ezüst” jelige alatt a kiadóhivatal továbbítja. 3112

Nagy perzsaszőnyeg helyszüke miatt jutányosan eladó. Cim a kiadóban. 3113

Ottománt jókarban lévő, szép huzattal megvételre keresek. Cimet ármegjelöléssel „Szép széles” jellegre a kiadóba kérem. 3110

Oktatás

Román tanárnő elemi és középiskolai diákok tanítását vállalja. I. Str. Mărășești 7. I. em. 6. Telefon 37—50. 1608

Ha szép akar lenni?

Használjon KULKA-féle liliom-tejkrémet, liliom-tejszappant és liliompudert, három színben. Kapható kizárólag a

Városi
gyógyszertárban
a „Fekete Sasoz” I. Piata I. C. Brătianu.